

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 30 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in ostanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 87.

V Ljubljani, v soboto 17. aprila 1897.

Letnik XXV.

Vabilo

k

občnemu zboru

„Katol. polit. društva v Ljubljani“,

ki se bo vršil

v sredo po Veliki noči, dné 21. aprila,
ob 1/2 6. uri zvečer

v rokodelskem domu, Komenskega ulice 10.

Vspored:

1. Nagovor predsednikov.
2. Poročilo tajnikov.
3. Poročilo blagajnikov.
4. Volitev dveh verifikatorjev.
5. Volitev novega odbora.
6. Služajni nasveti.

K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Velika noč.

„Zemlja se je stresla in je mirovala!“ S temi besedami sveta cerkev naznanja na velikonočni praznik, da Kristusovo vstajenje ni bilo privatna stvar, ampak javno sta nebo in zemlja priznala, da je ta, ki vstaja, vsegamogočni Bog, kateremu se morata ukloniti človek in narava vselej in povsod.

Stresla se je zemlja v hudih bolečinah, ker je kal greha in prokletstva zastrupila zemski drob ob prvem grehu, in pomirila se je zopet, ker je Duh Božji razlil spravo in odrešenje čez njo!

Naj humanisti rekó, kar hočejo, istina je, katero nas uči dan na dan, da se v javnosti izvirni greh bori z odrešenjem, pokvarjena človeška narava z nadnaravnim zdravilom.

Vidimo Te, Kriste, preganjanega. Množica Te zasramuje, ista množica, za katero prelivaš svojo dragoceno kri.

Tu vidimo prevzetnega Saduceja. Liberallec je po „pripravljanju“. Njegova filozofija je: Ederet et fornicari! Jejmo in nečistujmo! Kristus pravi: Nečistost je greh, tudi če jo poganska javna oblast potrjuje. Saducej pa pravi, da je to postulat znanosti in potreba časa; na križ tedaj s Kristusom, on ne sme vladati v javnem življenju.

Tam Farizej ščuje ljudstvo na dobrega Izveličarja. Denar ima. Kapitalist je. Ali more služiti Mamonu in Kristusu hkrati? Šamajeva morala je njegov evangelij. Debeli jud si želi civilnega zakona. A ta Galilejec zapoveduje drugače, njegov zistem je nasproten težnjam bogatih, po vladi in nasladi hlepečih židov — torej na križ ž njim, pahnite ga iz zbornic, in če je tudi Božji Sin!

In sedaj še ti, ubogi Judež! Dolgo si hodil s Kristusom. Z njim si trpel zaničevanje dolgo časa. Od cerkvenega premoženja si živel ti in nebrojno revežev, ker kjer vlada Kristus, tam je ubožnost plemstvo. Kristus te je celo postavil za oskrbnika cerkvenega premoženja. A ti si škilil k liberalnim Farizejem. Njihovi nazori so se ti zdeli bolj svobodomiselní in napredni, nego preprosti nauk krščanstva. Liberalni Farizeji so se hlinili. Niso sami psovali Kristusa in ga suvali. Podkupovali in ščevali so preprosto množico, sami pa se obnašali kot pošteni velmožje. Izpodkopavali so pravno, a hoteli veljati za poštenjake. Ti pa, ubogi Judež, si

njih nauke naravnost in odločno izvršil, in glej: postal si tat, izdajalec, anarhist!

Obljubili so ti takrat 30 srebrnikov, sedaj ti obljubujejo nebesa na zemlji, življenje brez dela in trpljenja, uživanje brez konca. In ti, ubogi Judež, se daješ slepiti in nočeš spoznati, da je tvoj dobrotnik in rešitelj ono krščanstvo, katero preganjaš, in tvoji pravi sovražniki so oni bogati Farizeji, kateri te ščujejo na dobrega Izveličarja. In če se ti posreči, ubogi Judež, da izvršiš izdajalsko delo, tekla bo nedolžna kri v potokih. Ti pa boš spoznal, da so te goljufali tvoji Adlerji, Singerji in Ingwerji, vrgel jim boš izdajalsko svoto pred noge in boš v obupu rekel: Nedolžno kri sem izdal. Vi ste sovražniki resnice in pravice! In smejali se ti bodo židje, kakor pred devetnajst sto leti: Tu videris! Le sam glej, kaj nam mari!

Ubogi Judež, ti hitiš v svojo pogubo, slep si od strasti!

Mi pa opazujemo ta boj, kakor se nam kaže v luči vere. Nedolžna kri je tekla v potokih, umrl je sladki Izveličar. A tudi židje se niso veselili. Ker glejte:

„Zemlja se je stresla in je mirovala, ko je vstajal Bog v sodbi.“

Človeška družba se trese — in bo mirovala. Trese se, ker so družabni grehi, grehi našega javnega življenja, izpodkopali njene temelje. In če nas tudi čaka še veliki petek, ob katerem pride izdajalstvo, sovraštvo do Kristusa in do krščanske družbe do vrhunca — mi vemo, da pride tudi vstajenja dan.

Samo žene so šle za Kristusom, vse ga je zapustilo, ko je trpel. Celo apostoli so se poskrili in niso hoteli biti klerikalci oni dan.

LISTEK

Aleluja.

Češki spisal Václav Kosmák, poslovenil Iv. P.

Na svetu je kakor na plesu. Spomlad je prišla med bučanjem gozdov in šumenjem vodá kot mogočna zmagovalka ledú in smrti. Njeni bojevití obraz se je nenadoma zjasnil in umiril. Ozrla se je po naravi kakor krasni angelj. Ptiči so prileteli iz daljnih krajev, da jo ogledajo in s pesmico poveljujejo. Zvončki in vijolice, marjetice in druge pestre evetice zvedavo pogledujejo in se smejejo od krasote in blaženosti.

Po lokah skačejo otroci in piskajo na vrbove piščalke. Pomlad jim žari iz mladih očí. Starčkom in staričam oživlja ovenelo srce, želja po novem življenju se jim vzbuja. Kamor oko pogleda, vse pleše in tisočerm glasom prepeva alelujo.

V mali sobi pri oknu sedi starica z rožnim vencem, pri peči pa ziblje mlada žena dete. Sobota pred vstajenjem je. Zunaj kričé dečki, deklice se igrajo sredi vasi, iz dimnikov se vzdiguje dim, iz kuhinj duhti vonj kolačev, cela vas se veselo giblje in hiti, da se dostojno pripravi na veseli praznik.

A starica in mlada žena nimata ognja v peči in ne pripravljata ničesar. Tiho in žalostno sedita in solze jima tekó po licih, kakor bi vsa njihova

radost in vsa sreča počivala s Križanim v grobu. Pripravljali bi za praznik, a nimata, iz česar bi pripravljali in za koga bi pripravljali. Dolgo časa jima je jedina jed kruh bridkosti, ki nima teka, naj bo črn ali bel, čemu torej v takem položaju peči kolače, da bi jih močili s solzami?

Po dolgem molku vzdihne starica globoko:

„Kako bode pač naš revež praznoval te praznike?“

„Ravno nanj mislim,“ odgovori ji mlada z žalostnim sremom. „Sinoči se mi je o njem sanjalo. Zdelo se mi je, da je priletela lastovka s pisemcem na vratu in potrkala s kljunčkom na okno. Odprla sem ji, vzela pisemce in radosti sem vzkliknila. Bilo je od našega Jožefa. Ko sem vzkliknila, sem se prebudila. Bog ve, kaj je bilo v pismu?“

„To je dobro znamenje, draga moja,“ reče starica. Lastovka je svet ptič in ne prinaša nesreče, Jožef gotovo kmalu pride.“

Mlada mati sklene roke, pogleda k nebu in iz dna srca se ji prikrađe vzdih: „Daj, dobrotljivi Bog, da se to zgodi. Brez njega me prazniki ne veselijo. Mati, ko bi prišel v teh praznikih!“

„Oh, prosim Te, draga moja, na to niti misliti ne morem. Midve sva že tako najbolj nesrečni. Kovorjev je prišel domov, Miheljnov in Dvornikov tudi, le naš revež ne sme od tam, kljub temu, da bi ga doma najbolj potrebovali. Teh pa ne potrebujejo doma, ostali bi lahko tam.“

„Kdo vé, če ne leži še v bolnišnici,“ reče mlada.

„Ne bodi tako žalostna,“ kara jo stara. „Saj nam je pisal, da mu je boljše, a da mora še čakati, da se okrepeča in se more podati na pot. Gospod Bog, ko bi te praznike prišel, od veselja bi pamet izgubila.“

Najedenkrat pa zopet vsa žalostna vsklikne: „Kako bi pa reveža vsprejeli? Saj nimamo niti merice bele moke, niti za grah masla.“

„Oh, kaj to,“ mahne mlada z roko, „saj bo žid posodil. In tudi če bi morala svojo novo obleko prodati, bomo pekli in cvrli.“

Nekdo potrká na vrata, in ne da bi čakal odgovora, vstopi.

To je stara Kovorka. Pozdravi in se začudeno ozira. „Ljudje božji, kaj pa delate! Pri vas se nič ne vidi, da bodo prazniki.“

„Nam je vse jedno, ali so prazniki, ali ne,“ reče stara. „Saj je pri nas vedno žalost doma.“

„Ali vam Jožef ni nič pisal?“

„Že pet nedelj ne.“

„Revež,“ pravi Kovorka in strese z glavo. — „Bog vé, kako se mu tam godi. Dopoldne je bil pri nas hišni oskrbnik in je pripovedoval, da je v časopisih bral, da se bodo naši vojaki potegnili do Novega Pazarja, ali kako se to mesto imenuje.“

„Lepo nas tolažite,“ zakliče stara prestrašena.

3 1/2 m. m.

A, ko je izdihnil Kristus, zaklical je nekdo: »Ta je bil res božji Sin!« Kdo je, ki to kliče? Ta je mož, vojak, in še celo častnik. In gospod magistratni svetnik Nikodem se tudi več ne boji svojega krščanstva. In gospod velemož Jozef iz Arimateje je tudi pri krščanski družbi To so možje. Ko se je zemlja stresla, so spoznali, da krščanstvo ni privatna stvar, in so je javno priznali.

In sedaj, ko se družba trese v hudih bolečinah in zopet Judež hodi k židovskim Farizejem, da izda krščansko družbo pogubi, ne bojmo se: Družba se trese, dokler je protikršćanska, a bo mirovala, ko postane krščanska tudi v javnosti.

Izveličar je vstal, v neskončni slavi kraljuje nad nami. In mi naj ne upamo, da pride dan, ko se bo tudi v šoli in v parlamentu, v državi in v občini razlegal glas:

Christus regnat, Christus vincit, Christus imperat!

Vstajenje.

Zmagoslavje praznuje o Veliki noči katoliška cerkev. Premagana je smrt, strta nje sila.

Odrešenik je vstal iz groba in z njim praznuje vstajenje iz smrtnega spanja človeštvo.

Odrešenikove cerkve žarko solnce ni samo presvetlilo tudi najtemnejših kotičkov človeškega duha, ogrelo in poživilo je tudi socijalno telo človeštva ter je obudilo v novo življenje.

V naukih naše cerkve položen je temelj zdravemu socijalnemu razvoju človeštva, ti nauki so najboljši, najlepši, človeški naravi jedino prikladni socijalni program.

To treba poudarjati posebno v našem razburjenem času, ko iščejo modrijani in državniki, delavci in gospodje rešitve socijalnemu vprašanju povsod, le tod ne, kjer jedino je najti, v naukih naše cerkve.

Nasprotno, v cerkvi in njenih naukih celo iščejo ti možje vzroka socijalni bedi. Bahajo se s svojo nevernostjo, ki pa navadno ni družega, kot nevednost, temeljito nepoznanje sestava cerkve in njenih naukov. Desmares vrgel je takim bahačem v obraz rezko ali resnično besedo: »Non incrédule, mais ignorant.«

Krščanstvo prvo učilo je ljubezen do bližnjega. Ono šele podrlo je dotlej nerazrušljivo pregrajo, ki je ločila Grka od barbara, gospoda od sužnja.

Cerkev pa se je tudi od početka pa do danes vedno ravnala po tem nauku ljubezni.

O prvih kristjanih pripovedujejo nam zgodbe apostolov, da niso poznali razlike mej bogatini in reveži, da niso poznali gladi in bede. Bogatejši donášali so od svoje obilice apostolom, da so ti dajali ubegim.

Cerkev je že koj v prvih časih svojega obstoja ustanovila dijakonat, odbrala je značajne in neomadeževane može, kateri so imeli skrbeti za uboge.

Kako pa so ti možje umevali svojo nalogo, kaže nam tako lepo mučeništvo velikega dijakona Lavrencija, katerega so pri živem telesu pekli, ker ni hotel rimskemu cesarju izročiti poverjenega mu denarja za uboge, marveč ga je razdelil mej reveže.

Omenimo še, kako je cerkev posvetila rodbinsko življenje, kako je povzdignila zakon do idealne višine.

Zadruga, sad teh cerkvenih nazorov, dajale so skozi ves srednji vek mestom oni krepki srednji stan, ki je zgradil monumentalne stavbe neprecenljive umetniške vrednosti, katerim se čudimo še danes; zadruga razširjale so blagostanje in zadovoljnost.

Kjer je cerkev imela posestva, tam so dobro živeli kmetje. Od tod nemški pregovor: »Unter dem Krummstabe ist gut wohnen«. Najemnina bila je nizka, navadno v pridelkih obstoječa, tako da se je znižala, kedar je bila letina slaba.

Kako je skrbela cerkev za delavce na cerkvenih posestvih, vidimo iz različnih, še ohranjenih hišnih redov, kjer je bila plača delavcev in njihova hrana natančno določena, in sicer taka, da je delavec lahko in dobro živel s svojo rodbino. Svedoči nam to vsaka nepristranski pisana zgodovina srednjega veka.

Nesmrtne slike in zgradbe, velikanski pesniški umotvori, po cerkvi povspešeni vsestranski napredek v vednosti, vse to nam priča, da cerkev ni bila in ne more biti vedi in umetnosti sovražna.

Tudi tu velja vsakemu klevetniku Desmares-ova beseda: Non incrédule, mais ignorant.

Zatorej je tudi našega naroda prva dolžnost, da se tesno in krepko oklene naukov cerkve, in on, kedor mu trga iz srca te nauke, ni prijatelj narodov.

Ako hočemo, da praznuje tudi od bede, še bolj pa od zaslepljenosti ob tla pritisneno človeštvo svoje vstajenje, delovati moramo na to, da se razširjajo, da prodirajo v vedno širše kroge nauki krščanstva:

Dovršimo nam od zgoraj dano naročilo,
Da ne bo nam solnce za gorami zatonilo,
Da sijalo vedno lepše bo pred naša vrata:
Hej, rojaki! kvišku, da nam pride doba zlata!

Obnovljena Bachova naredba.

Iz Zagreba, 14. aprila.

Socijalistični nemiri, ki so se dogodili nedavno v Slavoniji, dali so hrvatski vladi povod, da je izdala jedno staro naredbo iz Bachovega časa. Po tej naredbi, izdane leta 1852, tedaj v dobi absolutizma, so prepovedana vsa politična društva, a tudi utemeljenje vsakega drugega društva ima dovoliti le vrhovni upravitelj dežele. Z obnovljenjem te naredbe je pri nas zabranjeno vsako politično delovanje, katero ni vladi po volji, a to je za našo opozicijo hud udarec. Vlada je bržko ne že dle časa razmišljavala, kako bi popolnoma strla opozicijo, ki se je začela resnobno pripravljati za nove volitve. Pravega povoda za to seveda ni imela, kajti naša opozicija je čisto pobleвна in vodje njeni tako opreznosti v svojem delovanju, da niso dali nikjer nobenega

povoda političnim oblastim, da jih preganjajo. A če je bilo v zadnjem času od opozicijske strani mnogo pritožb proti političnim oblastim, bile so le te s svojim nepravilnim ravnanjem pri sestavljanju volilnih listin tega same krive. Kakor nalašč pripetili so se omenjeni nemiri v Slavoniji, s katerimi seveda opozicija ni v nobeni zvezi, a vlada je upotreabila to priložnost, da ob enem udari socijaliste in opozicijo, katere poslednje se gotovo bolj boji nego prvih.

Opozicijski listi so se seveda izjavili vsi proti tej naredbi na način, ki jim je dovoljen. Oceniti tega čina vlade niso mogli tako, kakor bi se moral, kajti konfiskacija bi sledila za konfiskacijo. Je pa tudi zares čudno, da se na Hrvatskem tako upravlja, kakor nikjer drugje v naši državi. Po naših nazorih tako stanje ni normalno; a če se morajo upotrebljavati taka sredstva, kakor je omejeno, potem prav čudno glasi banova poslovice, da je on uvel na Hrvatskem zakon in red. Trinajset let traje že ta vlada, ki se hvali, da je Hrvatsko umirila, a v štirinajstem letu svojega obstanka mora posezati za Bachovimi naredbami, da zatire nemire, kakor ona trdi, v resnici pa je naperjeno vse to proti opoziciji, ki odkriva žalostno stanje, v katerem se nahaja Hrvatska pod vladno z geslom reda in zakona.

A zakaj se pa pojavljajo neredi in nemiri v zemlji, če je zares vse storjeno po zakonu? V Zagorju pride v kratkem času cela občina pred sodnijo, češ da se je narod vzdignil proti kotarskemu predstojniku.

A kaj je storil ta narod? Zahteval je odločno od kotarskega predstojnika, da se drži v svojem uradovanju postave in da se izvrši volitev občinskega poglavarstva po propisih. Narod ni hotel imeti za načelnika mažarona, katerega jim je oblast postavila po sili. Ker je župnik posredoval pri tej priložnosti ter narod svoj branil, obtožen je tudi on, in še celo najhuje, namreč da je kriv upora.

Kriv zato, ker je branil svoj narod in ker odločuje v občini njegova beseda, a vsa občina glasuje za opozicijo. V neposredni bližini Zagreba, v Turovem polju, se je uprl narod občinski oblasti radi paše, katera se jim je zabranila po graščinski zemlji. To pašo je narod zahteval po starih svojih pravicah, a do zdaj oblasti niso imele časa — imajo le preveč posla s politiko — da razsodijo o tem vprašanju, nego jednostavno zabranjujejo pašo. Narod zahteva svoje, a ker se je uprl, bode mnogo obsojenih in kaznjenih. Znano je, da Turropoljci od starine pripadajo mažaronske stranki in da tega pokreta ni skrivila opozicija. V občini Ivanić je prosil narod, da se odstrani župan, ker niso bili z njim zadovoljni v nobenem pogledu. Prošnjo so večkrat obnovili, ali so bili vselej odbiti. Ko pride kotarski predstojnik v občino, da pregleda urad občinski, se zbere narod, da se iznovič potoži na župana pred kotarskim predstojnikom. Ali mesto tolažbe dobi narod strašen odgovor. Na narod se je streljalo ter

Mlada prebledi kakor zid, vzame dete iz zibke in ga gorko pritisne na srce.

»I no, jaz ne pravim«, izgovarja se Kovorka, »da gre tudi vaš tja. Saj le pripovedujem, kar sem slišala«.

»Slednjič pa le moje sanje nekaj pomenjajo«, pravi tiho mlada. Jozef mora dalje.

Iz zvonika zadoni zvon, ki vabi k vstajanju.

»Tudi k vstajanju ne pojdeti?« vpraša Kovorka. »Že zvoní. Ne zabita Boga, da vaju on ne pozabi«.

»Zakaj bi ne šle? Smo mar židinke?« reče stara trpko. »Ali kar je res, je pa res: Če je človek žalosten, še do molitve nima veselja«.

Stara se je oblekla in šla v cerkev. Mlada pa je ostala na vrtu pred hišico, da bi se udeležila procesije vsaj z očmi. Z otrokom ni mogla v cerkev.

V drugič zazvoni. Gospod župnik pride iz cerkve v praznični obleki. Bobni zagrmé, godba zaigra in ko neha, zazvončkajo ministranti, v zvoniku pritrkavajo, veterani snamejo klobuke, in župnik pod nebesom podeli blagoslov z Najsvetejšim in spreved se pomika med spremljevanjem godbe po vasi.

Videli ste že tak spreved, čemu bi ga torej opisoval. Tega, kar je pri takem sprevedu Bogu najbolj všeč — vroče molitve, ki kipi iz src vernikov, ni mogoče popisati.

Mlada žena je pokleknila na vrtu poleg bezgovega grma in gleda s solznimi očmi na zlato mon-

štranco, ki se lesketa v zarji zahajajočega solnca in in v kateri se skriva najdražja skrivnost naše svete vere.

Ko tako kleči in ji duša na krilih molitve zleti visoko gori k modremu nebu, zaškipljejo za njo vrata. A ona ni slišala. Začujejo se tihi koraki, a ona jih ne čuti. Ko pa zasliši glasen jok, obrne se in — za njo kleči suh mož, poraščenega obraza v ponošenem vojaškem plašču.

Zena radostno vsklikne: »Jozef!«, in mu pade okoli vratu.

Po vasi pa doni godba in zbor veselo speva: aleluja — — —

Povest o hrastu.

(Spisal Angelar Z.—n.)

(Konec.)

Jednakomerno je zvenela žaga svoj »zig-zag«. Skoraj je do konca debla zažagal. Tedaj vzame zopet sekiro in pomigne svojim sinovom, naj dobro vrv pritegnejo. In trije krepki fantje so nategnili, da se je hrast zazibal. Tedaj mu je bila zadnja ura. Dolgo časa se je branil smrti, pa prišla je zanj tudi ona usodepolna ura, da bo moral položiti svoje razkavo truplo po mrzli zemlji.

Kožuhar je krepko dvakrat s sekiro mahnil. In tedaj je deblo zdrknilo po gladko odžaganem storu in s hrumom šlo v dolino na Rekarjevo stran. Bodisi da so fantje prekrepek vrv nategnili, bodisi

da je bilo deblo kaj mokro: hrast je zdrknil v dolino in s tem korakom svojim hotel pokazati, čegav je.

»Strah in groza!« izvil se je skoro nehoté iz prs osuplih gledalcev.

Ljudje so bili prepričani, da je to božja sodba, da je Bog hotel s tem pokazati, čegav je hrast. Vsi so se s strahom ločili od jeznega Kožuharja in šli k Rekarici. Rekarici je zakopitljalo srce od veselja in ponosna je gledala ljudi, češ, vidite, da se je pravica izkazala.

Kožuhar je pa trikrat robato zaklel, strupeno pogledal svoje sinove in druge ljudi; toda ni vedel, kaj bi naredil.

Toliko je vedel, da na tuji zemlji ne sme sekat debela, posebno ker je bila na Rekarčinem posestvu bujna trava. Samo vzklik: »Pa je vendar hrast moj!« se mu je izvil iz grla, družega ni mogel reči.

Preširen smeh sovaščanov je odgovoril Kožuharju. Rekarica pa na to:

»Samo stopi mi na travo, pa boš videl: precej te grem tožiti!«

Kožuhar ni vedel, kaj bi naredil, zato je odšel proti domu, da bi razbral misli, kaj bo treba sedaj učiniti. Hrasta še zdaj ni bil pri volji družemu dati.

Mnozica se je počasi razgubila in tudi Rekarica je odšla. Baš se je solnce poslavljalo in zad-

je bilo mnogo ranjenih, in jeden je vsled ran umrl. O tem nemilem slučaju uradni časopis še dandanes ni jasno odgovoril, premda so to zahtevali opozicijski časopisi, ki so branili opozicijo grdega napada, češ, da je ona povzročila to nesrečo. Citateljem „Slovenčevim“ je gotovo še dobro znano, kako je v poslednji proračunski razpravi posl. Jakčin opisal našo občinsko upravo in občinske župane. Je-li po tem opisu sodeč čudno, da se narod brani takih uradnikov, katerim ni stalo niti najmanj do blagostanja narodnega, nego da delajo le za svojo udobnost in pa za vladni zistem. A povrh vsega tega se je zgodil v Slavoniji velik socijalistični pokret, o katerem bom posebej sporočil.

Vsak trezen opazovalec more iz omenjenih dogodkov sklepati, da ni bilo niti najmanjšega povoda, da se izda radi njih taka naredba, kakoršno je izdala hrvatska vlada. Tudi po drugih deželah se dogode taki nemiri, posebno agrarni in socijalistični, ali nobenej vladi ne pride na pamet, da uvaža postav iz absolutne dobe. Je-li se je to storilo na Ogerskem, kjer so se godili veliki agrarni in socijalistični nemiri ravno pred volitvami? Še mislili niso na to, pač pa so pri volitvah pozvali vojake v one kraje, kjer je imela ljudska stranka svoje kandidate. Le-te stranke se je vlada bala bolj, nego socijalistov. Ogerska vlada je bila prepričana, da more s socijalisti lahko obračunati, ne pa tako z ljudsko stranko, ki bi mogla sčasoma postati na Ogerskem merodavna ter zmožna skopati grob mažarskemu pseudoliberalizmu.

Ni li nekaj sličnega pri nas? Ni izdana omenjena naredba niti radi agrarnega, niti socijalističnega napredka, nego radi napredka domoljubnega, radi opozicije. Volitve so blizu. Vladna stranka vidi, da se opozicija resno pripravlja za boj. Vkljub vsem vladnim zmagam pri sestavljanju volilnih listin vendar le še ni varna mažaronska stranka, pa išče pomoči pri vladi, ki v zadnjem času pred volitvami upotrebljuje taka sredstva, ki niso v nobenem pogledu osnovana na etičnej podlagi, katere se mora držati vsaka ustavna vlada, če hoče veljati za res kot taka.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. aprila.

Dr. Lueger, dunajski župan. Zadnja številka dunajske „Reichspost“ objavlja z vidnimi črkami, da je včeraj proti večeru došel magistratnemu predsedstvu odlok, s katerim se naznanja, da je presvitli vladar potrdil izvolitev dr. Luegerja dunajskim županom. S tem je torej izpolnjena najbolj goreča želja dunajskih antisemitov in prihodnji terek se vrši slovesno vmeščenje. Za to slavnost se že vrše mnogovrstne priprave, kajti vdeležila se je bodo mej drugimi tudi vsa dunajska krščansko socijalna društva z zastavami, pa tudi z dežele se pričakuje velike

njič obsijalo na mrzli zemlji ležeči hrast. Tiha noč je zavladala v vasi in pri Dolu, kjer je bilo malo prej tako hrupno življenje. Tako na svetu vse mine.

Po noči je izginil hrast iz Dola. Bila je mesečna noč. Rekarjeva družina je odšla spat polna zmagozslavlja in radosti nad dobljeno zmago. Kožuhar je pa s svojimi sinovi žagal in s težavo spravil hrast iz Dola. Celo noč je imel dovolj dela.

Drugi dan ni bilo hrasta več v Dolu. Le pomandrana trava je pričala, da so tod po noči krepko delali. V Rekarici je kar pokalo od jeze, ko je videla tako škodo. Prišel je domov tudi Rekar iz semnja.

V prvi jezi je hotel iti naravnost v sodnijo Kožuharja tožiti. Toda trezen premislek ga je uveril, da bo tožarenje drago in dolgotrajno. Bog vé, če bi on zgubil, potem bi bil ob posestvo; saj je bil še tako zadolžen. Stvar sama na sebi nima tolike vrednosti.

„Bog naj ga sodi, jaz ga ne bom,“ mislil si je miroljubni Rekar in popustil tožarenje.

IV.

Končana je prav za prav povest o hrastu. Kje so zdaj ostanki njegovi, ne vem. Mnogo tudi Kožuharju ni odvrnil, ki ga je moral jako na kratko razzagati, da ga je spravil iz Dola. Najbrže je zgorel kot drva in o njem ni več sluha ne duha. Hrast sam je zginil, a ostale so posledice po njem, katere moram omeniti, da bo povestica popolna.

vdeležbe. Podroben program za to slavnost še ni objavljen. S tem je dosegel toraj dr. Lueger najvišjo čast, ki jo more komu podeliti dunajsko mesto, a prevzel je s častjo tudi velikansko odgovornost. Židovski listi mu že sedaj napovedujejo vojko, ki jo bodo vodili neprestano proti njemu in njegovim somišljenikom, o tem pa seveda molče, kako ga bodo skušali povsodi blatiti na vse mogoče načine. Mi želimo vrlému prvoboritelju, da bi dolgo užival čast mestnega župana in da bi reševal svojo nalogo vsestranski pravično v korist dunajskega krščanskega prebivalstva.

Splošni nemški strankarski shod sklicujejo kolovodje avstrijskih Prusakov v Prago na dan 21. t. m. z nastopnim dnevnim redom: 1. jezikovna naredba, 2. stranke v novem parlamentu, in 3. predlogi nemške ljudske stranke. Za ta shod se že na vse možne načine agituje in vsi „pravi“ nemški listi a la „Ostdeutsche Rundschau“ morajo objaviti obširne oklice, v katerih se roti vse, kar „nemški leze in gre“, da se gotovo udeleži tega velepomembnega dneva, ki bo prinesel „rešitev“ nemškemu narodu. Na tem shodu se bode seveda najpreje posvetovalo o korakih, ki bi prisilili vlado, da bi preklicala nesrečno jezikovno naredbo; najbrže se prebero po vrsti tudi vsi najodločnejši ugovori ultranemških občin proti tej vladni naredbi. Kot druga točka dnevnega reda bodo fulminantni govori proti klerikalizmu, ki baje sedaj odločuje v poslanski zbornici. In tako bo šlo nadalje, dokler ne zasije nemštvu „zarija“ boljše bodočnosti in trajno ne ubeži krščansko slovanski povodnji. Da bi se to zgodilo, o tem sami niso prepričani, ker dobro vedo, da se zahteva le to, kar so imeli Nemci že pred davnim časom v obilni meri. Jednaki shodi se vrše tudi po drugih krajih.

Deželnozborske volitve na Hrvatskem. Združena opozicija, Obzoraši in pravaši, je že postavila nekaj kandidatov za prihodnje deželnozborske volitve, ki se vrše najbrže meseca junija. Za 78 deželnozborskih mandatov so postavili sedaj le 30 kandidatov. Izmed teh jih je pripadalo pet prejšnjemu deželnemu zboru, osem je pa takih, ki so bili v prejšnjih letih deželni poslanci; ostali so novi možje. „Obzorova“ stranka ima 13, stranka „Domovine“ 16 mož, jeden je pa unionist. Večina mandatov se je porazdelila na Hrvatsko, na Slavonijo odpade le neznatna malenkost.

V Franciji, koder vsi socijalistični in framasonski listi kriče o „klerikalni povodnji“, ki preti poplaviti celo republiko, je podala vlada zopet nov dokaz verskega sovraštva. Iz Pariza se namreč poroča, da je dovolil glavni guverner Saussier na prošnjo vojaškega duhovnika vsem vojakom toliko prostega časa, da so mogli zadostiti svojim verskim dolžnostim. V Douai-u je dovolil polkovnik Froment, da smejo biti navzoči vojaki 27. topniškega polka pri govorih duhovnika, ki ga je poslal škof ondotni

Leta so zatem tekla mirno. Kožuhar se je staral bolj od dne do dne. Z Rekarjem sta se kmalu zopet spoprijateljila, in govor od hrasta ni več kalil miru med obema sovaškima hišama.

Kakor rečeno: Kožuhar se je staral in v trdo zbolel. Vsi so vedeli, da ne bo več trave na tej zemlji tlačil. Tudi sam je bil o tem prepričan. Poklical je duhovnika. Ni bil sicer nikoli posebno pobožen, a vero je imel trdno.

Dolgo časa se je spovedoval. Ljudje, ki so sv. popotnico spremili in nestrpno v veži obhajila čakali, pomežikovali so si nelepo, češ, marsikaj starca tare. —

Po obhajilu je bil sam z ženo v sobi. „Daj, daj, poklič Rekarja, naj k meni pride; imava se nekaj pogovoriti,“ rekel je ženi.

Odšla je in se naskoro z Rekarjem vrnila. Težko je bolnik že dihal; vsi so vedeli, da ne bo čakal drugega dne.

„Ali mi odpustiš, Rekar,“ začel je s tihim glasom bolnik, „da sem tvoj hrast v Dolu posekal?“ Zjasnil se je obraz Rekarju, češ, sedaj se je pravica izkazala. „Kajpada odpustim,“ hitel je Rekar. „Kaj če hrast!“

Mir se je razlil čez bolnikov obraz. „Naj ti žena moja povrne za hrast,“ pravi še Kožuhar.

„E, kaj če to,“ odvrne na to Rekar. In res ni nikoli nič odškodnine dobil.

Zvečer je pa naznanil zvon vaščanom, da je zapustila ta svet duša Kožuharjeva.

garniziji. Vsakdo bi mislil, da se s tem nista prav nič pregrešila zoper vojaško dolžnost in dostojanstvo, in vendar je ravno nasprotno resnica. General de France je izrekel poslednjemu grajo, vojni minister pa ga je odstavil iz službe. Komentara gotovo ni potreba.

Turčija in Srbija. Vkljub raznim poročilom o neki napetosti mej Srbijo in Turčijo, o kateri vedo poročati nekateri listi, se vendar vedno bolj kaže naklonjenost sultanova nasproti Srbom. Kar je posebno omililo razmerje mej Belgradom in Carigradom, je sultanov najnovejši odlok, s katerim dovoljuje Srbom, da smejo otvoriti svoje šole v Strumici, Jetici, Vardaru, Darijanu, Djevdeniji, Prilepu in Ohridi. To je pa za Srbe velik poklon in so se zanj že izkazali hvaležne s tem, da so dali sultanu zagotovilo, da ostanejo popolno nepristranski, ako se vname turško-grška vojska. Jednako izjavo je izsilil sultan tudi Bolgarom iz rok, toda to zagotovilo ima ravno tako malo veljave, kakor vsakdanje sultanove obljube. Posebno se je zameril sultan bolgarskemu narodu, da mu ni dovolil takih ugodnostij, kakor srbskemu narodu. Ta nezadovoljnost mej Bolgari se je pokazala že povodom otvoritve srbske šole v Monastiru, koder je po mnenju bolgarskih listov zelo malo srbskih prebivalcev. S tem korakom si je torej nakopal sultan še večje sovraštvo in v slučaju vojske mu bodo Bolgari pokazali, da imajo tudi oni pravico do enakopravnosti.

Položaj ameriških kmetovalcev. Poljedelski tajnik J. S. Morton pod predsedstvom Clevelandove administracije podaje svoje poslednje letno poročilo o ameriških farmerjih, katero se glasi na kratko tako: „Farmerji Združenih držav imajo od vsacih 100 farm, na katerih so njih lastniki naseljeni, po 72 farm vseh hipotek in vseh dolgov prostih. Od vsacih tisoč kmetij jih je v Združenih državah s hipoteko obremenjenih le 282, tretjina denarja, ki se je na te hipoteke oddal, porabila se je večinoma za nakup ali zboljšanje dotičnih farm. Država New Jersey je po razmerju s kmetijsko vrednostjo najtežje obremenjena. Prijatelji kmetovalcev kaj radi tožijo, da vlada ničesar ne stori za poljedelstvo in da vse prošnje v kongresu ne izdajo nič. Trdi se tudi, da so ameriški farmerji skoro vsi v dolgeh, v obupanju in pomanjkanju. Vse te trditve nimajo temelja in njih govorjenje škoduje razširjanju poljedelstva, zraven delajo tudi nečast praktičnemu in inteligentnemu farmerju Združenih držav. Prosti in neodvisni farmerji v tej deželi niso obubožali, niso nikaki berači, tudi ne branivci vlade, kajti Indijanom podobno na rezervacijah pustimo jim letni dohodek. V drugem pogledu so farmerji zastopniki najstarejšega, najčastnejšega in najpotrebnejšega dela v človekovem življenju. Na-nje zidajo vsi ostali stanovi, da se vzdržé v ravnotežju svojega obstoja in prospeha. Farmovec je sodelavec naravnih močij, njega inteligentno uporabljene moči združujejo se z svitlobo in gorkoto solnce in vspeh njegovih del predstavlja zmešanje deževnih kapljic z njegovim potom. Postavodajalstvo zna poleg oranja tudi sejati; inteligentni, praktični in vspeha bogati farmovec ne potrebuje nikake pomoči od strani vlade, neumen, nepraktičen in len kmet pa je ne zasluži. Dolžnost vlade ni, da bi delala postave na korist jedne vrste meščanov.“ Poročilo je v marsičem zanimivo, toda ne moremo pa verjeti, da bi se farmovcem v Zveznih državah godilo tako dobro, kakor slika vladni poročevalec. Res je sicer, da so mnogo na boljsem, kakor naš kmetič, toda tudi oni si želé še marsikaterega zboljšanja. Kar se pa tiče končne opombe, menimo, da bi si pri nas noben vladin organ ne upal izustiti takih besedij, kajti država je v prvi vrsti dolžna, da podpira vse stanove, torej tudi kmečkega.

Anglija v Južni Afriki. Razna poročila, ki dohajajo iz Pretorije in drugih krajev, kažejo brezdvomno, da se Angliji bolj ko kedaj sline cedé po južnoafriški republiko. Ker pa brez boja ni mogoče doseči tega namena, si Angleži prizadevajo na vse mogoče načine, da bi razdražili prebivalce v posamnih pokrajinah in na ta način pričeli prepir. Minuli mesec je imel predsednik republike, Krüger, daljši govor, v katerem je naglašal, da je z angleško kraljico zelo težko občevati. Ko je bil ta govor objavljen, so se zbrali Angleži v večje tolpe ter prepevaje angleške pesmi izzivali republikance, ki seveda tega prizora niso hoteli mirno gledati in so priredili protidemonstracije. Ta dogodek je sedaj sicer že precej pozabljen, toda tembolj se je oživela angleška pohlepnost po novem bogastvu. Pri tem

poslu se poslužujejo najsrmatnejih sredstev. Dovolj je, ako povemo, da je upor Kafrov v deželi Gaza delo Angležev, s katerimi imajo sedaj dovolj opravila in bi ne mogli pomagati napadeni republiki. Jednako sramotno angleško dejanje je upor Vazutov, s katerim je državnica Oranje popolno ovirana, da ne more na pomoč transvaalski republiki, ako jo napade Anglež. Sedaj, ko je vse pripravljeno, oziroma vsa nevarnost odstranjena, je poslala angleška vlada v delagoaski zaliv osem ladij, katerim je naročeno, naj priredé demonstracijo ter na ta način dovedejo republikance do sklepa, da napovedó Angležem vojsko. Kaj porekó k temu druge države, posebno bližnje, dosedaj še ni jasno. Največ škode bodo trpeli Portugalcí.

Cerkveni letopis.

Iz Rima, 12. aprila.

Prihodnji mesec majnik se bodo tukaj razne in izvanredne slovesnosti obhajale, za katere se že zdaj velikanške priprave delajo in h katerim bodo gotovo v mnogem številu prihajali romarji iz cellega sveta.

Najprva bode 2. maja slovesnost kronanja sv. Bambina, onega čudežnega Jezuščka, katerega Rimljani tako pobožno častijo in se z velikim zupanjem k njemu zatekajo. K tej slovesnosti se bode v aračeljski frančiškanski cerkvi obhajala devetdnevna pobožnost; vsaki dan bode zjutraj eden izmed kardinalov maševal, popoldne pa z Najsvetejšim blagoslov podelil. Pri pontifikalni sveti maši, katera bode tudi vsaki dan, bode pela sikstinska slavna kapela in brez dvoma mnogo pripomogla k povzdigi slavnosti.

Po končani devetdnevnici in kronanju se bode ravno tam tudi obhajala 600 letnica sv. Ludovika, škofa Tuluskega, posebnega zavetnika sv. Očeta Leona XIII.

Tretja slavnost bo petindvajsetletnica, odkar so sv. Oče postali ud tretjega reda sv. Frančiška. Za to slavnost bode mnogoštevilno romanje zlasti tretjerednikov iz Italije in Francoskega, kateremu se bodo gotovo tudi pridružili drugi verniki raznih krajev, kajti priložnost bode takrat najlepša, sv. Očeta videti, ko bodo romarje v Vatikanu vsprejeli.

Najsijajnejši pa bode slavnost slovesne kanonizacije blaženega Petra Furier iz reda reguliranih kanonikov sv. Avgustina, in blaženega Antona Zaccaria, ustanovitelja reguliranih klerikov svetega Pavla, ali tako imenovanih Barnabitov. Zadnja taka slovesna kanonizacija, katera se je očitno v cerkvi sv. Petra v Vatikanu obhajala, bila je pred tridesetimi leti, ko so bili namreč 29. junija 1867 gorkumski mučeniki slovesno med svetnike prišteti; druge kanonizacije, ki so se med temi 30. leti vršile, so bile navadno v jedni ali drugi vatikanski dvorani in je bila udeležitev le za gotovo število omejena. Letos pa, ko se bode ta slovesnost v ogromni baziliki sv. Petra obhajala, se je bode lahko 60—70.000 ljudij udeležilo in vsi ti bodo imeli lepo priložnost, biti pri sv. maši sv. Očeta, kar se drugače le redkim posreči in še to z mnogimi težavami.

Govorilo se je že tudi, da bode pri tej slovesnosti zopet jedenkrat na vrsto prišla ona cerkvena kompozicija slavnega kapelnika sikstinskega Mustafa, pri kateri sodeluje nad 600 pevcev, ki so na tri kore razdeljeni. Na loži, nad glavnim cerkvenim uhodom, poje 200 pevcev, v višočini velikanške kupole 300 dečkov, drugi so pri glavnem altarju.

Ker bode voznja po laskih železnicah za to slovesnost zdatno znižana, bode to gotovo na tisoče ptujcev v Rim privabilo, in če ima kdo izmej Slovencev namen, kedaj Rim obiskati, bi mu svetoval, to pri tej priložnosti storiti, ker znabiti ne bode kmalu jednake.

Občeznano je, kako dandanes tu in tam nedelje in zapovedane praznike z očitnim hlapčevskim delom oskrunjajo, kar je posebno tukaj in sploh na Laškem na dnevnem redu. Ustanovilo se je pred nekaj časom posebno društvo plemenitih rimskih gospa in gospodov, katerega poglavitni namen je, da bi se v središču katoliškega sveta pospeševalo spodobno obhajanje nedelj in zapovedanih cerkvenih praznikov. Delovanje omenjenega društva je jako uspešno, ker nekaj časa sem se katoliški duh v rimskem prebivalstvu veselo oživljal, cerkve so ob nedeljah in praznikih še precej

obilno obiskane in zasebna dela se opuščajo. Vse drugače pa dela državno in mestno vladarstvo, ono nadaljuje nedelje in praznike oskrunjati z očitnimi deli, zlasti o onih praznikih, katere laška država ne spoznava, kakor so: Svečnica, praznik sv. Jožefa in Oznanenja Marijinega. Na zadnji Marijini praznik je bilo n. pr. na trgu sv. Petra pred Vatikanom, ravno pod stanovanjem sv. Očeta veliko delavcev, kateri so med slovesno službo Božjo, v veliko pohujšanje pobožnih obiskovalcev bazilike, kamniti tlak čedili ter travo izmed kamenja ruvali. — Mislím, da si je vlada ta dan in ravno ta prostor zaradi tega izvolila, da bi s tem žalila sv. Očeta, vatikanskega vjetnika. Kakor se pa framasonska vlada prizadeva pri vsaki priložnosti žaliti očetovsko sree velikega Leona XIII., tako se pa druge vlade prizadevajo to blago srce oveseliti in tolaziti. Tako se je n. pr. 23. marca ruski veliki knez Nikolaj Mihajlovič poklonil sv. Očetu v Vatikanu, in je bil z vso slovesnostjo vsprejet, kakor je to v navadi pri vsprejemu katkega vladarja. Pogovarjali so se z njim dobre pol ure.

Razveselilo je tudi svetega očeta, ko jim je pl. Leon Wernbrug z Dunaja izročil krasno podobo presvitlega cesarja Franca Jožefa v naravni velikosti, katera je jedna izmed onih, katere so bile o priložnosti cesarjevega jubileja tako umetno in dovršeno narejene. Sveti oče so z veliko zadovoljnostjo blagovolili prelepo sliko sprejeti in so se pri tem izrazili, da jih jako veseli imeti to podobo, katera tako živo predstavlja apostolskega cesarja in kralja, ki ga tolikanj čislajo in spoštujejo. Zapovedali so potem podobo obesiti na častni prostor njih priročne knjižnice.

Tretjo postno nedeljo so sveti oče v zaslišanju sprejeli tudi generala nekdanjih papeževih vojakov zuavov, De Charette, kateri ljubeznjivi sprejem sam popisuje in ga tukaj podam.

„Prepričal sem se,“ pravi, „da so se sv. oče, odkar sem jih pred tremi leti videl, nekako pomladili. Po končani sveti maši, katero tako samo in jedino Leon XIII. brati zamore, sem bil v družbi moje sestrčine in vnukinje prvi, katerega so sveti oče sprejeli, in mi v roko segli. „Kako,“ so iznenađeni me nagovorili, „vi tukaj v Rimu? Za koliko časa?“ „Ah, sveti oče,“ odgovorim, „primoran sem oditi prej, kakor sem nameraval.“ „Kako se počuti vaša ljuba družina in zlasti vaš sin Tone?“ „Zadosti dobro, sveti oče, naročili so mi vsi, da Vaši Svetosti poklonim znak najvišjega spoštovanja in najsrčnejše udanosti.“ „Povejte jim, da vse blagoslovim, posebno pa še sina in vse svoje nekdanje vojake, kateri naj bodo vedno jedini in vzajemni in tako bodo doživeli slavno zmago.“ „Sveti oče,“ pripomnim jaz, „regiment je v lepi složnosti in pripravljen, ubogati prvemu klicu Leona XIII., papeža in kralja.“ „To me jako veseli, s celim srcem blagoslavljám hrabre zuave.“ Se to in ono so me z največjo ljubeznjivostjo vprašali, naposled so se na moje ramo oprli, da bi vstali in se vrnili v stanovanje. Pripomnil sem pri tem, da vse zaupanje stavim na presveto Jezusovo srce in da bode cel regiment iz tega svetišča zajemal zmagovalno moč. „Dobro, dobro,“ so na to rekli, „gotovo ste že slišali, da smo med molitve, katere se v cerkvi pred blagoslovom z Najsvetejšim molijo, tudi vpletli zdihljaj k presvetemu Sreč.“ „O da, sveti oče, zato se pa zmage nadejam bolj ko kedaj.“ „Dobro, pojdite v miru in moj apostolski blagoslov naj vas spremlja.“

Dva dni pozneje so sveti oče v zaslišanju sprejeli sto ameriških mornarjev vojakov, ki so se z vojno ladijo „San Francisco“ v Neapol pripeljali. Bili so vsi najprvo pri sveti maši, katero so papež v dvorani „del Treno“ brali, in potem so jih sveti oče ljubeznjivo nagovorili in jim ного in roko poljubiti dali. Vojaki so bili jako naudušeni in s trikratnim veselím „hurrah“ so pozdravljali svetega očeta, ko so se zopet vrnili v zasebno sobo; polni zadovoljnosti so ti dobri Amerikanci trdili, da jim bode v trajnem spominu ostala očetovska ljubeznjivost Leona XIII.

Tako se pri svetem očetu papežu vrsti žalost in veselje; od jedne strani donijo klici: „Križaj ga!“, od druge pa: „Hozana!“ P. C. L.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. aprila.

(Veselo Velikonoč) želimo vsem svojim p. n. naročnikom, prijateljem in sotrudnikom, preseč jih,

naj tudi v prihodnje vstrajajo na naši strani ter podpirajo list, ki ima izvrševati težko nalogo slovenskega katoliškega dnevnika in ki bo le tedaj vsestranski vstrel in napredoval, ako ga bodo gmotno in s sodelovanjem podpirali vsi zavedni katoliški Slovenci. Katoliško časopisje ima veliko nalogo v sedanjem času: pripomoči po svoje k temu, da krščanski narodi in ž njimi slovenski, tudi v javnem življenju že vendar enkrat obhajajo svojo veliko noč, da namreč zavladajo načela vere od mrtvih vstalega Boga - Odkupitelja tudi v javnem življenju. — Zato se trudimo in če tudi vspehi niso taki, kakršnih bi si želeli, vendar ne obupamo, ker smo prepričani, da tudi v sedANJI borbi sledi velikemu petku — velika nedelja, dan vstajenja. V tem nepremagljivem upu je naša moč, ki nas privede do zmage! Aleluja!

(Papežev blagoslov.) Prevzvišeni gospod knezsko Jakob podelili bodo veliko nedeljo, dne 18. t. m. okolu 11. ure v stolnici papežev blagoslov, s katerim je združen popolni odpustek za vse, ki so vredno opravili sv. spoved in prejeli sv. obhajilo, so navzoči, ko se blagoslov deli, ter molijo po namenu sv. Očeta.

(Občni zbor katol. polit. društva.) Na drugem mestu objavljamo vabilo na občni zbor kat. polit. društva. Tukaj opozarjamo posebe, naj se somišljeniki in člani društva zbora vdeleže v prav obilnem številu, ker bodo gg. državni poslanci ob tej priliki pojasnovali tudi zadnje dogodke v državnem zboru.

(Nemška stranka v Ljubljani.) Pod tem naslovom piše „Sl. Nar.“, da je „nemška stranka postavila za bodoče volitve v mestni zastop dva kandidata v prvem razredu“, in potem pravi: „O tem bomo še pisali. Za danes naglašamo le toliko, da v tem času, ko narodna stranka bije pravi boj za obstanek, korak nemške stranke ne bode imel drugega vspeha, nego da bode koristil jedino le klerikalni stranki ter kolikor največ škodoval kandidatom naše stranke. Pač je sedaj jasno, da je „zveza“ mej nemško in našo stranko samo sanjarija naših klerikalnih nasprotnikov!“ Ta argumentacija se nam zdi jako čudna. „Slov. Narod“ najprej „lamentira“, da bo nemška stranka postavila svoje kandidate. Pri zadnjih državno-zborskih volitvah se mu je to zdelo čisto naravno. Postavili so kandidate baš letos, tako nekako je pisal, ker so — državljani. Prav tako bi moral reči sedaj: postavili so naravno kandidate, ker so, hm, ker so — meščani! Potem pa, če že toži — „o puella, quæstio est, kdo je kriv, al' ti al' jest?“ kakor bi rekel Jenko. Ali mi nismo tega že naprej napovedali? Dà ali nismo mi tega izvajali prav iz nemško-slovenske zveze? Dejali smo, da slovenski liberalci s to zvezo le pomorejo nemčurstvu na noge, da bodo nemčurji (o Nemcih nismo govorili, ker jih je na Slovenskem ubogo malo!) skoro zahtevali žrtev od narodne stranke po znanom: do ut des! Nam se ta lamentacija zdi čudna in čudna argumentacija! Vselej, kadar „Sl. Nar.“ taji zvezo med nemško in narodno stranko, smo le še bolj prepričani o njej, ker jo taji s takimi argumenti! Nam se ne zdi le čudna, ampak sumnjiva! Morda nas čaka o prihodnjih volitvah neljubo — presenečenje. Morda bodo zasedli dva stolca v mestnem zastopu zopet — Nemci! S čigavo pomočjo? Zdi se nam, da ni „sanjarija“, če pravimo, da bo to hvaležni dar narodne stranke za zadnje volitve. Te sumnje nam tožbe „Sl. Naroda“ le še bolj vzbujajo. Te tožbe se zde le priprava, da bo po volitvah „Sl. Nar.“ vso krivdo mogel vreči zopet na klerikalce! Timeo Danaos, tudi če — jokajo! Bomo videli.

(Bohinjska železnica.) Kakor poroča sinočni „Sl. Narod“, se je to vprašanje v ministerskem svetu predvčeranjim rešilo definitivno. Sklenila se je toraj gradnja druge železnice čez Ture in skozi Bohinj v Gorico. Troški so proračunjeni, kakor smo že svojedobno omenili, na 60 milijonov. Vsa proga se mora zgraditi v dobi od 1898 do 1905 ter se bo pričela na primernem mestu proge Ljubljana-Trbiž, čez Ture pojde železnica pri Gasteinu.

(Darovi.) Za Jeranovo dijaško mizo: Nekdo 5 gld. — G. A. Oblak, kaplan v Bohinjski Srednji Vasi 8 gld. — Neimenovan blag dobitnik duhovnik-profesor v Ljubljani 100 gld. — Po g. drž. poslancu dr. Ign. Žitniku 2 gld. — Bog plačuj stotero blagim dobitnikom njih ljubezen do uboge šolske mladine!

(Slovenska fotografska umetnost) je stopila zopet korak naprej. Spretni tukajšnji domači foto-

graf g. Davorin Rovšek je razstavil v izložbi g. Kollmana na mestnem trgu dvoje prekrasnih akvarelnih fotografij, skoro pa jih razstavi še več. Pridnost g. Rovška je res občudovanja vredna, zato pa skrbimo, da odlični domači fotografski zavod vedno bolj napreduje.

(Občinski svet ljubljanski) ima prih. torek, 20. t. m. ob petih pop. izredno sejo, v kateri se obravnavajo nekatera poročila finančnega, stavbinskega in policijskega odseka, po največ v stavbinskih zadevah.

* * *

(Novomašniki celovške škofije.) Nove maše bodo letos darovali sledeči gg. bogoslovci celovškega dub. semenišča: Iz IV. leta: Ant. Kaplan iz Komarova na Češkem; R. Pitterle iz Taistna na Tirolskem; S. Rehr iz Laufen na Bavarskem; Fr. Rosman iz Kostanjevice na Kranjskem. Iz III. leta: O. Brunner iz Obermilstata; B. Hochl iz St. Pavla; Fr. Ott iz Günselsdorfa na Nižje-Avstrijskem; Iv. Schwaiger iz Ebs-ala Tirolskem; Josip Zeichen iz St. Jakoba v Rožu. — Med imenovanimi je 5 Nemcev, 2 Slovence, 1 Čeh.

(Koroške novice.) Snablegerjeve fužine v Rablju je kupil grof Henkel-Donersmark v Volšberzi za 850 tisoč gld. — Davica se je pokazala v Železni Kaplji in Koprivni. V Kaplji so zavoljo tega šolo zaprli. V St. Jurju na Vinogradih je precej močno nastopila bolezen influenza. — Dne 10. t. m. je v Celovcu več vojakov zapustilo kosarno brez dovoljenja. Straža jih je potem iskala po mestu. V St. Petru ob Celovcu so našli jednega pobeglih vojakov, ki se je pa branil iti s stražo. Začeli so se tepsti in vojak J. Savšek je bil ranjen z bajonetom tako hudo, da je takoj obležal mrtev. — 12 starčki, katerim so knezoškof na veliki četrtek v celovski stolnici umivali noge, so stari vkup 904 leta. — Občinski odbor na Rudi je imenoval pliberskega Lud. Herbsta za častnega občana. Kaj pa je tega treba bilo? — Ustanovilo se je novo katoliško ljudsko in delavsko društvo za Beljak in okolico. — V Celovcu se vršijo občinske volitve dne 26. aprila za tretji, dne 28. aprila za drugi, dne 30. aprila za prvi volilni razred. Volilo se bode 11 novih odbornikov.

(Iz celovške škofije.) Župnijo Bilčoves je dobil tamošnji provizor č. g. Jož. Vintar. Cestitamo! — Na župnijo Kremsbrücken je prezentovan tamošnji provizor č. g. J. Wilhelmer. — Za beneficijata v Kortah je imenovan č. g. Jan. Slomšek, vpokojeni župnik v Labovkovi. — Za provizorja v Rangsdorfu je imenovan tamošnji kapelan g. Jož. Brabenec. — Č. g. kapelan Ferd. Mayer je premeščen iz Meiseldinga v Milstat. — Misijon so imeli od 28. marca do 5. aprila v St. Janžu v Mostiču. Vodili so ga oo. J. Franz, R. Walter in J. Empel iz družbe Jezusove. — Umrli je dne 5. aprila čast. g. Ferd. Gotsch, župnik v Rangsdorfu, star 81 let. — Dne 10. t. m. je umrl v Koprivni tamošnji župnik č. g. Jožef Oswald, star 66 let. Rodil se je 30. avgusta 1831. l. v Šmarjeti ob Velikovecu, bil v mašnika posvečen dne 31. julija 1861. — V Strassburgu je dne 12. aprila umrl dekan in župnik č. g. Albin Jörger, star 64 let. Naj pokojnim sveti večna luč!

* * *

(Iz Maribora.) Preč. gosp. dr. Alojzij Meško, profesor morale v tukajšnjem bogoslovju, ustanovnik tukajšnjega »katol. delavskega društva« in neutrudljiv boritelj za kršč.-socialno idejo, je pred več tedni nevarno zbolel, tako da je moral pretrgati svoja predavanja. Vsem njegovim učencem, sploh vsem duhovnim bratom priporočamo blagega profesorja v pobožno molitev. Začasno sedaj predava moralo preč. gosp. spirituval Jakob Hribernik.

(Nove pesmi.) Gospod Valentin Stolcer, učitelj v Razboru pri Slovenskemu, je izdal zbirko pesmi za majnikovo pobožnost, katere so tudi za druge Marijine praznike sposobne, koje se takoj pri imenovanem skladatelju dobé, ki ima v zalogi tudi zelo prosto, a jako lepo mašo za četiri glase »V ponižnosti klečimo itd.« in kratki latinski Requiem. Cena Marijinih pesmij je 1 gld. 20 kr., maše in zadušnice pa 55 kr. komad.

(Porotne obravnave v Celju.) Ponedeljek, dne 5. t. m., začela se je porotna obravnava proti Janezu Kranjcu, posestniku v Zabukovju v sevniškem okraju, njegovemu bratrancu Mihaelu in slednjega ženi Mariji Kranje, pri c. kr. okrožnem sodišču v Celju. Obtoženi so bili vsi trije, da so v noči od

15. na 16. avgusta 1896 v sporazumljenju skupno umorili sedemdesetletno Marijo Brinovar, ki je že 26 let živela ločena od svojega moža in v divjem zakonu z Janezom Kranjcem — dalje, da so tisto noč proti jutru zažgali koč Martina Pajka, ki je pogorela do zidovja, tako da je nastalo škode 325 gld. 50 kr., in konečno še različnih tatvin. Ko sta stopila oba v zvezo, kupila je Marija Brinovar malo zemlje, na kateri sta si postavila svojo hišo; prepisalo se je posestvo na ime Janeza Kranjca. Pri obravnavi dokazalo se je, da je bilo razmerje mej pokojno Marijo Brinovar in Janezom Kranjcem v zadnjih letih že postalo neznosno za njo, ker jo je Janez Kranje neštivilnokrat pretepal. Marija Brinovar pa je bila udana pijančevanju in imela je hudoben jezik. Priče potrdile so, da je pokojna Marija Brinovar še nekoliko dnij pred smrtjo namerala tožiti Janeza Kranjca zaradi denarja, ki ga je pred leti njemu izročila, ker ji ni bilo več živeti poleg njega, dalje, da so ji Janez Kranje, Miha in Marija Kranje opetovano grozili, posredno in neposredno, češ, da jo morajo odstraniti, in da se je pretenje ponavljalo posebno v zadnjem času ter da jo je tudi Marija Kranje jedenkrat pretepla. Ko je Marija Brinovar še celo začela raznašati, da bi Janez in Miha Kranje dobila gotove več let ječe, ko bi hotela ona vse povedati o njihovih tatvinah, ji kratko malo ni bilo več prestat v hiši ter je sama razodela še zadnji dan svojo slutnjo, da jo bodo Kranjčevi ljudje gotovo še ubili. Miha Kranje živel je prej s svojo ženo v različnih krajih, na Hrvatskem in na Kranjskem; lansko leto vrnil se je na Stajersko in se naselil blizu Janeza Kranjca, v isti vasi. Kakor je Marija Brinovar tožila proti različnim osebam, je Janez Kranje od tistega časa se grše ravnal z njo, kakor poprej, ker ga je baje Miha Kranje ščuval, ki je bil že dvakrat kaznovan zaradi hudodelstva tatvine in javne posilnosti. — Dne 15. avgusta 1896 videli so ljudje zadnjikrat Marijo Brinovar; po noči je pogorela Pajkova koč, ki je bila komaj 10 minut oddaljena od doma Janeza Kranjca; dne 16. avgusta in pozneje ni nikdo več videl Marije Brinovar. Na pogorišču so se našli ostanki trupla; izvedenca potrdila sta, da je zgorela oseba ženskega spola in že stara. Obtoženci tajili so vse, vendar pa ni vedel nobeden odgovoriti na vprašanje, kje da bi bila sedaj Marija Brinovar. Na podlagi navedenih in še drugih okoliščin, kakor posebno njih sumljivo govorjenje in vedenje po ognju, potrdili so porotniki jednoglasno njim stavljena vprašanja zaradi umora, zažiga in tatvine glede Janeza in Mihaela Kranjca ter vprašanje zaradi umora in tatvine glede Marije Kranje. Vsi trije obtoženci so bili obsojeni na smrt in je bilo izrečeno, da se kazni izvrši po vrsti, najprej na Mariji Kranje, potem na Mihaelu Kranjcu in konečno na Janezu Kranjcu. Obravnava trajala je dva dni; torek 6. t. m. šele pozno zvečer razglasila se je razsodba. — Dne 7. t. m. pa sta stala pred sodiščem 22letni delavec Anton Šuligoj iz Tolmina in 24letni čevljar Martin Ciraj iz Letuša. Kradla sta po Savinjski dolini, hodila v gostilne, koder sta jedla in pila in odšla ne da bi plačala. Dokazalo se jima je več obtežilnih dejanj. Porotniki spoznali so ju krivima in sodišče je obsodilo Martina Ciraja na 4 leta težke ječe in Antona Šuligoja na 7 let težke ječe.

(Umor.) Na Bregu pri Ptuj dogodil se je, kakor poroča »Domovina«, dne 7. t. m. nezasišan umor. Posestnico Terezijo Pintarič, staro 63 let, katera ima prodajo tobaka in malo branjarijo, zadavil je doslej nepoznan zločinec po noči. V jutro jo je našel pekovski učenec, kateri ji je nosil vsak dan kruh, na tleh mrtvo. Morilec strgal ji je uhanje iz ušes in pobral prstane raz prste in ukradel tudi srebrno uro. Koliko je pokradel denarja, se še ne ve. Sodnija zasleduje zločinca.

(Iz Gorice.) »Starčki«, katerim je v tukajšnji metropolitni cerkvi umival noge preč. g. stolni prošt msgr. A. Jordan mesto bolehnega knez nadškofa, so vsi vkup stari 292 let; najstarejši šteje 29, najmlajši 22 let. Bili so ti starčki — bogoslovci.

(Umrli) je sloveči katoliški nemški pisatelj Filip Wasserburg, ki je spisal mnogo leposlovnih del, katere je podpisaval z imenom: Filip Laicus.

(Iz Brna) 12. aprila. V Olomucu je umrl zdravnik dr. Henrik Wankel, star 76 let. V svojem življenju je prepotoval Sirijo, Palestino in Egipt. Izdal je tudi več znanstvenih spisov o jamah pri Sloupu na Moravskem in drugih spisov iz zdravniške stroke. — V Trebiču je odpovedal trgovec Schober vožnjo

židu Polačku. Zato se prepovedali socialisti kupovati pri Schobru. Vedno bolje se kaže, kdo vodi socialiste. — V Lodenici je umrl veteran Machan od polka št. 54. Udeležil se je bitve pri Somacampani, kjer jih je navduševal za hrabrost podpolkovnik baron Sunstenau z besedami: »Držite se Hanáci!« Cesarica je dala zato polku na zastavo trak s temi besedami. Pokojni Machan je doživel visoko starost in rad je ta dogodek pripovedoval. Polk je nosil tedaj ime »Emil«.

* * *

(Sejmi po Slovenskem od 20. do 24. aprila.) Na Kranjskem: 20. v Radečah, Leskovcu, v Kranjski gori, Crnomlju, Češnjicah, Dobrničah, Ipavi, Novem mestu, Lescah, Vrhniki; 21. v St. Vidu pri Zatičini, v Zireh; 22. Motniku; 24. v Trebelnem; 24. v Loki, St. Jurji pri Gumberku, Kotredežu, Planini, Radovljici (za živ.), Črnem vrhu, Zužemberku. — Na Slovenskem Stajerskem: 20. aprila pri Sv. Barbari, v Vildonu, Podčetrtek, Šoštanju, pri Sv. Duhu v Ločah, pri Sv. Tilnu; 22. pri Novi Cerkvi; 24. v Hočah, St. Jurju ob južni železnici, v Hrastovcu, v Svični, v Kanižu, Ptuj in na Laškem, v Zdolah v soseski Pleterji. — Na Koroškem: 24. aprila v Gutštanju in Blatogradu. — Na Primorskem: 23. aprila v Tolminu; 24. v Komenu.

Tedenski koledar.

Nedelja, 18. aprila: Velika noč. Vstajenje Gosp. Ponedeljek, 19. aprila: Velikonočni, Leon IX. p. Torek, dne 20. aprila: Viktor m. Sreda, 21. aprila: Anzelm šk. Četrtek, dne 22. aprila: Soter in Kaj m. m. Petek, 23. aprila: Vojteh šk. Sobota, 24. aprila: Jurij m. — Lunin spremin: Zadnji krajec dne 23. aprila ob 10. uri 46 m. zvečer. — Solnce izide: dne 20ega aprila ob 5. uri 9 minut; zaide ob 6. uri 50 minut.

Društva.

(Vžigalic družbe sv. Cirila in Metoda) ima glavni zalagatelj gosp. veletržec Perdan to dobo toliko v kupčiji, da je najobsežnejim naročbam postreči v stanu. Ker je družbi do danes po njega redoljubni požrtvovalnosti ob vžigalicah že 300 gld. dohodkov, priporočamo tem potom te družbine priznano izborne vžigalice slovenskemu občinstvu.

(Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem) priredi na velikonočni ponedeljek, dne 19. aprila t. l. ob 2. uri popoldne javen shod v gostilni gospe Oberwalder v Ukvah (Kanalaska dolina). — Vspored: 1. Pozdrav. — 2. O delovanju deželnega zbora, poroča gosp. deželni poslanec Fr. Grafenauer. — Govori o političnih strankah, narodnem gospodarstvu itd. — 4. Prosta zabava. — Rojake, Slovence Kanalske doline vabimo, da se v prav velikem številu udeležijo tega shoda.

(Slov. posojilnica v Mariboru.) Iz poročila ravnateljstva »Slov. posojilnice v Mariboru« posnamemo za naše bralce nekaj črtic, zanimivih za nje gospodarjenje. — V letu 1896 pristopilo je posojilnici 146 novih društvenikov, izstopilo pa 94. Vsled tega naraslo je število društvenikov na 2449, kateri imajo 132 glavnih deležev v znesku 13.200 gl. in 3953 upravnih deležev v znesku 39.530 gl., skupaj 52.730 gld. — Prošenj za posojila vložilo se je med letom 676 in 486 prošnjam se je ugodilo. Skupaj izposodilo se je leta 1896 238.355 gl. 16 kr. in vrnilo na posojila 218.821 gl. 41 kr. Stanje posojil se je toraj zvišalo za 19.533 gld. 75 kr. in znaša koncem leta 658.783 gld. 90 kr. Izmed vseh posojil jih je 2009 v skupnem znesku 404.346 gl. 40 kr. na osebni kredit pod poroštvom, ki so se obrestovala po 6% na leto. Posojil na osebni kredit, katera pa so se zaradi varnosti porokov tudi še pri posestvih dolžnikov — vendar pa ne pod strogo pupilarno varnostjo vknjižila, bilo je 165 v skupnem znesku 108.898 gld. 62 kr. Ta posojila obrestovala so se s 5½% na leto. Hipotekarnih in drugih posojil proti zastavi in 5% obrestim, in posojil drugim denarstvenim zavodom, šolskim svetom in občinam, katera so se tudi obrestovala po 5%, bilo je 156 v skupnem znesku 145.538 gld. 88 kr. Hranilnih vlog vložilo se je med letom 180.766 gld. 26 kr., vzdignilo pa 144.557 gld. 46 kr. Zvišalo se je toraj stanje hranilnih vlog za 36.208 gld. 80 kr. oziroma s kapitalizovanimi obrestmi po 21.062 gld. 88 kr. za 57.271 gld. 68 kr. in znaša koncem leta 612.123 gld. 02 kr. Med tem jih je 156.020 gld. 82 kr. proti 4½% obrestim in četirimesečni odpovedi. Vse ostale so navadne vloge, ki se obrestujejo s 4% na leto. Iz čistega dobička v znesku 10.123 gl. 21 kr. izplača se po sklepu občnega zbora z dne 21. svečana t. l. zadružnikom na njih deleže 5% dividenda. Znesek 4049 gld. 26 kr. priklopil se je po sklepu občnega zbora specialnemu zadružnemu (rezervnemu) fondu za pokritje slučajnih zgub, ka-

teri fond se je povišal s tem na 37.687 gld. 16 kr. Občni zadržni fond znaša 23.294 gld. 54 kr. in celi zadržni fond toraj 60.981 gld. 70 kr. Znesek 1534 gld. 87 kr. dodal se je posebnaj „ustanovi za dobrodelne namene“ osnovanej pri rednem obnem zboru l. 1890. S tem je narastla ta ustanova na 17.720 gld. 45 kr. Razven tega odločil se je po sklepu obnega zbora iz čistega dobička še znesek 1000 gld. a. vr. neposredno v dobrodelne namene, posebno v podporo šolskim in dijaškim društvom, dijaškim kuhinjam itd. Franc Rapocheva ustanova narasla je tekom leta na 31.061 gld. 75 kr. Iz dohodkov ustanove podelila je posojilnica osmerim visokošolcem stipendije v znesku po 150 gld. a. vr. Posojilnice lastno premoženje, ki je znašalo po računskem sklepu za leto 1895 152.828 gld. 42 kr., obstoji sedaj: a) iz zadržnih deležev 52.730 gld., b) iz zadržnega (rezervnega) fonda 60.981 gld. 70 kr., c) iz ustanove za dobrodelne namene 17.720 gld. 45 kr., d) iz Franc Rapocheve ustanove 31.061 gld. 75 kr., skupaj 162.493 gld. 90 kr. in se je torej tekom leta povišalo za 9665 gld. 48 kr.

(Posojilnica na Dolu pri Hrastniku) izkaže za upravno leto 1896 denarnega prometa 50.637 gld. 21 kr. Čistega dobička imela je 80 gld. 23 kr., kateri se je vsled sklepa obnega zbora dne 8. marca t. l. razdelil tako: a) Rezervnemu zakladu se doda 61 gld. 7 kr.; b) 10 gld. dobi dijaška kuhinja nižje gimnazije v Celju; c) 5 gld. dobi dijaška kuhinja višje gimnazije v Celju; d) 4 gld. 16 kr. dobi družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Narodno gospodarstvo.

Izvažanje pšenice v raznih deželah po svetu.

(Konec.)

Iz Kanade se je l. 1872 izvozilo 137.000 m stotov pšenice, leta 1894 pa 394.000 m stotov pšenice in pšenične moke. Nizke cene žita, naraščaj ljudstva in veliki stroški vožnje ovirajo zelo izvoz pšenice.

Izhodnja Indija angleška je l. 1874 89.000 m stotov, leta 1895 pa 242.000 m stotov pšenice oddala v inozemstvo. Tu je zemlja že izkoriščena. Ker je tudi veliko ljudi, ki le malo in še to slabo hrano uživajo, so delavci prav po ceni. Glede na le to in z ozirom na pomanjkanje gnoja moramo si čuditi, da je bil od l. 1882 sem izvoz dosegel 3krat nad tisoč milijonov m stotov, l. 1892 je znašal celo 1540 milijonov m stotov.

Tudi Avstralija je navadno izvaževala pšenico. Zemlje je obilno, delavskih moči pa zelo pomanjkuje, tako da se pri nizki ceni pšenice obdelovanje zemlje komaj izplača.

V Evropi pa Rusija največ žita izvažuje, pa vendar ne toliko, kolikor Severna Amerika.

Leta 1871 znašal je izvoz pšenice iz evropske Rusije 1.917.804 m. st.; Amerika je tisto leto izvozila 1.400.000 m. st. pšenice. — L. 1878 narastel je izvoz na 2.794.605 m. st. Amerika je pa isto leto izvozila le 2.200.000 m. st.; leta 1879 se je pa obrnilo; takrat je Rusija izvozila 2.257.576 met. stot., Amerika pa 3.700.000 m. st., torej za 1¼ milijona več ko Rusija. Leta 1888 je Ruska nekoliko več pšenice oddala kakor Amerika. Od l. 1889 sem pa Amerika nadkriljuje Rusijo in tako se povsod pozna konkurenca ameriške pšenice.

Rusija ima na razpolago silno velike planjave polja in ker ona skrbi za nove prometne pomočke, torej se zopet nove dežele odpirajo prometu in trgovini. —

Ne da se pa določiti, koliko žita bode azijska Rusija izvozila. Zanimivo je pač to, da dandanes več moke kakor pa pšenice prihaja iz Azije.

Kar zadeva Avstro-Ogersko, pride po mnenju Lawes in Gilberta na Ogersko dobre ¾ vsega eksporta; skoro polovico je moke. Ogerska dobiva pšenico iz Rumunije, Srbije, Ruske in Bolgarije; moke iz te pšenice se proda na Ogerskem in v Avstriji; moka iz ogerske pšenice se pa v inozemstvo oddaja.

Ako se odšteje vvoz pšenice, iznašal je izvoz pšenice in moke v Avstro-Ogerski leta 1877 455.000 m. st. in se je l. 1888 največ blaga, namreč 700.000 m. st. izvozilo.

Potem se je izvoz manjšal l. 1893 114.653 m. st., l. 1894 pa že le 74.179 m. st. Angleža mislita, da se to godi za to, ker se ljudstvo množi in veliko pšenične moke porabi.

Nam se to zelo čudno zdi in pomenljivo. Če bo to tako naprej slo, ne bomo več pšenice oddajali inozemcem. Istina pa je, da avstrijska oziroma ogerska moka spada med najboljšo moko.

V Rumuniji je ljudstva malo, rodovitne zemlje pa veliko, torej žita veliko izvažajo.

Ze l. 1879 je izvozila ta dežela 450.506 m. st. pšenice, potem je znašal izvoz pšenice blizu milijona meterskih stotov na leto. Seveda moramo v poštev vzeti, da Rumunija dobiva precej žita iz Srbije in Bolgarije.

Iz Argentinije v južni Ameriki se je l. 1883 62.684 m. st. pšenice izvozilo, in ta izvoz se je povišal do l. 1893, v katerem je 1 milijon m. st. blaga bilo izvežanega.

Argentinija ima silno dobro zemljo za pšenico in ker so kapitalisti tam veliko zemlje pokupili in jo prav skrbno obdelujejo, se ljudje čudijo rodovitnosti zemlje ter obilnim pridelkom. Ako pomislimo, da je ondi šele 1000 □ milj zemlje s pšenico obsejane, katera zamore donesti 50 milijonov m. st. pšenice na leto v srednji letini, kaj bo šele potem, ko bode obdelanih še drugih pravnih 13.000 □ milj silno rodovitne zemlje. Svet se kar čudi temu prizoru in argentinska država utegne v nekaterih letih tudi severnoamerikansko konkurenco spodrinuti ter evropski žitni trg kar preplaviti s svojo pšenico.

Telegrami.

Dunaj, 17. aprila. Podžupan dr. Neumeyer je prejel odlok namestništva, v katerem se naznanja, da je vladar z odlokom z dne 16. t. m. potrdil izvolitev dr. Luegerja dunajskim županom. Prisega se vrši v torek dne 20. t. m. dopoldne.

Levov, 17. aprila. Gališki šolski svet je potrdil izvolitev prve učiteljice kot zastopnice učiteljstva v levovskem okrajnem šolskem svetu.

Bukarest, 17. aprila. V včerajšnji seji poslanske zbornice se je prebral kraljev odlok, s katerim se zaključuje zasedanje parlamenta.

Dogodki na vzhodu.

Cetinje, 17. aprila. Iz Ipeka je dospelo nekaj vojaških čet, ki imajo nalogo razpršiti Albance.

Solun, 17. aprila. Grumbekow-paša je došel včeraj po noči in se poda v ponedeljek v Ellesono. Vojni oddelki se nadalje odpošiljajo. Sedaj vlada popolen mir.

Kolonija, 17. aprila. „Köln. Zeitg.“ poroča baje iz dobro poučenih krogov, da je vsak trenotek, morda še ta teden, pričakovati odločilnega koraka na vzhodu. Grki hočejo Turčijo tako dolgo dražiti, da napove Grški vojsko. Prvi napad se izvrši od grške strani pri Arti. (?)

Carigrad, 17. aprila. Major Juzuf, poveljnik 1. bataljona 34. polka, ki se nahaja sedaj na Kreti, je imenovan poveljnikom orožništva na Kreti.

Carigrad, 17. aprila. Dnevnik „Ikdam“ objavlja članek, v katerem naglašajo, da je potovanje cesarja Fran Josipa v Petrograd znamenje miru. Ta list opozarja nadalje na zagotovilo, ki je je dala Grška velevladim, in na navodilo grški armadi, ter naglašajo tudi, da hrepeni turška vlada po miru. — Včeraj je bilo na grški meji popolno mirno.

Atene, 17. aprila. Princezinja Zofija je odpotovala proti Volo s strežnicami vsled lastnega nagiba, ker hoče spremljati svojega soprogo tudi na mejo.

Carigrad, 17. aprila. Ministerski svet se je posvetoval predvčeranjim pozno v noč ter pretresaval vprašanje, je li naj prične Turčija vojsko ali ne. Stranka, ki zahteva vojsko, je precej močna. Včeraj zjutraj je krožila vest, da odstopita veliki vezir in zunanji minister ter da zasedeta ti mesti Kiamil- in Teodori-paša.

Atene, 17. aprila. „Agence Havas“ poroča, da je neresnično poročilo o zopetnem napadu na grško-turški meji.

Kaneja, 17. aprila. V Hierapetri se je pojavila vročinska bolezen. Vstaši so mestu zaprli vodo, prebivalci morajo torej po vodo v oddaljeni vodnjak ob morju. Jednako pomanjkanje vode je tudi v Kandiji.

Atene, 17. aprila. Postopanje Angležev in Rusov na Kreti provzroča tu precejšnjo vznemirjenost. Kakor se kaže, nameravajo ti dalje časa ostati na otoku. Delajo se obširne utrdbe, v katere dovedejo vojaki lepo število topov. Kristijanje dobivajo od Angležev znatne denarne podpore in se sploh ravna ž njimi prav prijateljsko, mej tem ko se mohamedovci popolno prezirajo (?) Bodočnost bo pokazala, kaj pomeni ta nenadna izprememba.

London, 17. aprila. „Standard“ poroča iz Kaneje, da se je izjalovil poskus ruskega konzula, ki je hotel pojasniti vstašem namero velevladstij. Temu je baje kriv polkovnik Vassos s svojimi pomočniki.

London, 17. aprila. Iz Aten se poroča, da je nastal na otoku Samos upor, ker hoče turška vlada pomnožiti ondotno posadko.

V sedanjem času za jemanje najbolj pripravno pristno, čisto in sveže 53 (12) 3

duršev med. ribje olje

je ugodnega okusa in lahko prebavljivo. — Cena steklenici 50 kr., dvojna steklenica 1 gld. Priporoča

lekarna L. Leustek v Ljubljani,
Resljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, istotako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradec, dne 2. februarja 1897.

Provincijal

brat Emanuel Leitner.
nadzdravnik.

232 100—7

Najboljšo pitno vodo

pri epidemijski nevarnosti, v podobnih slučajih že večkrat preskušeno, od zdravniških (X.) avtoritet priznано, ima 4 16

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

Ta voda je popolnoma prosta organskih snovij in daje posebno v krajih s sumljivo vodo iz vodnjakov in vodovodov najugodnejšo pijačo.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Staropreizkušeno dijet, kosmet. svedstvo (vrihalno) za okrepčavo in utrjenje žil in mišic človeškega telesa.

Kwizdov fluid

Znamka: kača (hribolaški fluid).

! uspehom ga rabijo hribolazci, biciklisti n jahači, da se utrdé in okrepčajo po dolgem naporu. — Cena steklenici 1 gld., pol steklenice 60 kr.

Pristen se dobiva v vseh lekarnah.

Glavno zalogo ima

okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaju.

Umrli so:

16. aprila. Angela Lumbar, krojačeva hči, 10 mesecev, Trnovske ulice 11, pljučnica. — Terezija Pock, zasebnica, 71 let, Križevniške ulice 6, otrpnjenje pljuč.

Tržne cene v Ljubljani

dné 17. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	8 20	Špeh povojen, kgr.	— 68
Rež, "	6 —	Surovo maslo, "	1 —
Ječmen, "	5 50	Jajce, jedno "	— 2
Oves, "	6 20	Mleko, liter "	— 10
Ajda, "	7 —	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso, "	7 —	Telečje "	— 64
Koruz, "	5 —	Svinjsko "	— 68
Krompir, "	2 —	Kostrunovo "	— 40
Leča, hktl. "	12 —	Pišcanec "	— 55
Grah, "	13 —	Golob "	— 18
Fižol, "	10 —	Seno, 100 kgr.	2 64
Maslo, kgr. "	1 —	Slama, 100 "	2 —
Mast, "	70 —	Drva trda, 4 kub. m.	6 30
Špeh svež, "	— 64	" mehka, 4 "	4 50

Vozni red

avstrijskih državnih železnico,
veljaven od 1. oktobra 1896.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v **srednjeevropskem času**. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

- Ob 12. uri 5 min. po noči** osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. uri 15 min. zjutraj** mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto
- Ob 7. uri 10 min. zjutraj** osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj.
- Ob 12. uri 55 min. popoldne** mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.
- Ob 11. uri 50 min. dopoldne** osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
- Ob 4. uri popoldne** osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inmost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Maribor, Hebr, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. uri 30 min. zvečer** mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 5. uri 52 min. zjutraj** osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipske, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Maribor, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste, Pontabla.
- Ob 8. uri 19 min. zjutraj** mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 11. uri 25 min. dopoldne** osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Maribor, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genova, Curiha, Bregence, Inmosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla.
- Ob 2. uri 32 min. popoldne** mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 4. uri 55 min. popoldne** osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
- Ob 8. uri 35 min. zvečer** mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 9. uri 4 min. zvečer** osebni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 23 min. zjutraj** v Kamnik.
- Ob 2. uri 05 min. popoldne** " "
- Ob 6. uri 50 min. zvečer** " "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 56 min. zjutraj** iz Kamnika.
- Ob 11. uri 15 min. dopoldne** " "
- Ob 6. uri 20 min. zvečer** " "

Josip Cvetrečnik,

sobni slikar, Karlovska cesta št. 2,

priporoča se v vsakovrstna v sobnoslikarski obrt spadajoča dela. 9 32-10

206 13-5

VABILO

na

izvanredni občni zbor

posojilnice v Radovljici,

registrovane zadrage z omejenim poroštvom,
kateri se bode vršil

dné 4. maja 1897. leta ob 3. uri popoldne
v posojilničnih prostorih

s sledečim dnevnim redom:

Volitev jednega člana v nadzorstvo in eventualno jednega člana v ravnateljstvo.

277 1-1

Načelstvo.

Deček,

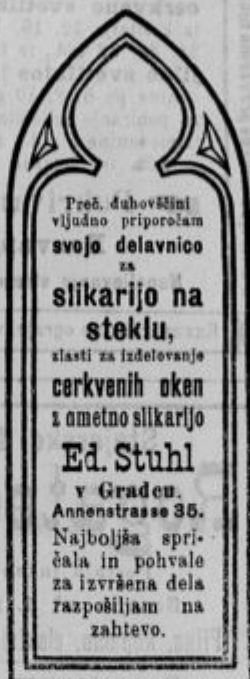
ki se je tekom treh let popolnoma izučil v špecerijki trgovini, zmožen slovenskega in nemškega jezika, 16 let star, z dobrim spričevalom. **vstopil bi rad** takoj ali pozneje v prodajalnice, kjer bi se **izuril še v manufakturi**. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“.

276 3-1

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:
Enchiridion Liturgicum in usum Clericorum et Sacerdotum in sacris functionibus. Collegit Jos. Erker. C-na 1 gld 50 kr.

Wolf-Platerski slovensko-nemški slovar, dva zvezka, nevezana 11 gld. 50 kr., v pol-sagrinastih izvirnih platnicah 14 gld. 50 kr.

521 52-40

Preč. duhovščini
vijudno priporočam
svojo delavnico
za
slikarstvo na steklu,
zlasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z umetno slikarstvom
Ed. Stuhl
v Gradcu.
Annenstrasse 35.
Najboljša spričala in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

Prečast. duhovščini, cerkvenim predstojnikom
in dobrotnikom priporoča podpisani

svoje lepe izdelke

cerkvenih posod in orodja.

Že izgotovljene reči, katerih imam veliko v zalogi, n. pr.:
več monštrano, kelihov, svečnikov, kandelabrov
za velikonočne sveče, lestencev itd., prodam 20%
nižje od prejšnje cene.

Vsako novo naročilo ali popravilo, pozlatenje, posrebreženje,
poniklanje itd. se bode zanesljivo dobro in v kratkem času
izvršilo.

Proračune in načrte naredim brezplačno. — Na ogled
pošljem izgotovljene izdelke franco.

Z največjim spoštovanjem

Leop. Tratnik,

pasar - srebrar,

Sv. Petra cesta šte. 27.

153 20-7

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. — **Škropilnice** proti peronosperji, zboljšani sestav Vermolov. — **Mlatilnice**, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vedovodne] preše). — **Slamoreznice**, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — **Stiskalnice** za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju,

II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo. 265 20-1

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovi

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 2 26-13

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejših do najfinejših, raznobarvne: rujave, zelene, bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi **kahljice za štedilnike**, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Tri lepa stanovanja

v novi hiši

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 27

vsako z dvema sobama, kabinetom, kuhinjo, kletjo i. dr., prav primerno za **60. gg. duhovnike**, ker je lep vrt za izprehajanje na razpolago, oddajo se za mesec avgust.

V isti hiši odda se tudi

prostor za prodajalnico.

V poslopu na dvorišču pa se odda **večje stanovanje s tremi velikimi sobami, kuhinjo in lepimi podstrešnimi sobami**.

Natančneje poizve se pri lastniku.

268 3-3

Fine slamnike-florentinarje

za gospode in

fantasie-mode za dame

priporoča po nizki ceni

VALENTIN MAČEK tovarnar slamnikov
v Domžalah pri Ljubljani.

Moji izdelki dobivali se bodo v bodoče tudi v prodajalnicah ljubljanskega trgovišča in na ljubljanskem slamnikarskem trgu pri sv. Jakobu.

270 3-2

Jedino pravi Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju varhu“ in tovarne farmaceutičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Preskušen in potrjen od zdravstvenih oblastev.

Najstarejše, najpristnejše, najreelnejše in najcenejše ljudsko domače zdravilo, ki uteši prsne in pljučne bolezni krč v želodcu itd., ter je vporabno notranje in zunanje.

V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja tvrdka **Adolf Thierry** lekarna pri „angelju varhu“. Vsak balsam, ki ne nosi zgoraj stoječe zelene tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim ceneje tem nič vrednejšo ponaredbo. Pazi naj se toraj vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedinega pravega balzama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajočih drugih balzamov, zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: **Na angelja varha lekarno A. Thierryja v Pregradi pri Rogatec-Slatini**. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogrske poštne postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšno zeleno varstveno znamko, katero mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar

139 20-7 v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 19 20-14

Zobozdravnik Avgust Schweiger

ordinuje odslej vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne

v Ljubljani pri Maliču, II. nadstropje št. 25-26.

Umetni zobje v zlatem zajetji brez ustnega neba (takozvana krona in premostna dela) ostanejo trajno v ustih. Ravno tako tudi posamni zobje in cela zobovja v kavčukastem zajetji. — Kosi iz kavčuka nadevajo se ob nebi strani z zlatom ter ne povzročajo neprijetnega duha, tudi ne povzročajo razdraženja nebe slizne kožice. — **Nova emajlna plomba**, nerazrušljiva, za katere trpežnost se jamči. Po plombovanji ni nikakoršnih bolečin več; prednji zobje se dajo do polovice nadomestiti, barva je slična pravim zobem. — **Nova ameriška zlata plomba** za vsak zob. — Vse operacije in zobozdravniška dela natančno, zanesljivo pod popolnim jamstvom.

143 4

Ordinira odslej nadalje trajno v Ljubljani.

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v

Katol. Tiskarni v Ljubljani.

V lekarni se tudi dobiva: Pristno francosko žganje v originalnih steklenicah po 60 in 40 kr., med. konjak, med. malaga, najboljša, vse po najnižjih cenah. Železnato kineško vino, sagrađa vino (odvajajoče) itd.

Splošno priznan je kina-železnati malaga kot dijetetično, krepčujoče in kri tvoreče zdravilno sredstvo, priporočljivo krvi primanjkujočim otrokom, ženskim, rekonvalescentom, sploh slabotnim osebam; Steklenica gld. 1-80, pol stekl. gld. 1-—

Prilaga se v kemično farmacevtičnem laboratoriju

lekarne „pri zlatem orlu“ J. Svobode nasl. (Mardetschlaeger)

v Ljubljani

kateri naj se določijo naročila. Ondi dobé se tudi vsa homöopatična zdravila.

Pojasnila na v lekarniško stroko spadajoča vprašanja dajo se radovoljno in brezplačno. 54 52-14

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovino-

Anton Belec
Št. Vid nad Ljubljano

Izdeluje ter ima v zalogi 173 12-7

cerkvene svetilnice ali stalnice po dve iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz tompaka 40, 50 gld., obhajilne svetilnice iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld., pušice z zvončki za pobiranje miloščine, iz kositarja po gld. 1-50, iz medenine 5 gld.; štedilna železna ognjišča vsa železna in tudi razna za vzidati.

Pokrivanje zvonikov.

Barvanje zvonikov.

Napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča.

Štajersko deželno kopelišče
Rogatec-Slatina

Postaja južne železnice Poličane.

Sezona od 1. maja do 1. oktobra.

Pitno, kopalno, električno zdravljenje in z mlekom.

Prospekte razpošilja ravnateljstvo.

Svetovnosloviti glavberjevo-solnato-kislakasti vrelec, priporočeni od prvih zdravniških avtoritet proti obolenjem prebavnih in dihalnih organov, in sicer:

Tempeljski vrelec, najboljša osvežujoča pijača,
Styria vrelec, preizkušeno zdravilno sredstvo, 230 20-3

razpošilja vselej sveže napolnjena

deželna glavna zaloga v deželni hiši v Gradcu in kopeliščno oskrbnitvo v Rogatec-Slatini.

Deželna rogaška kislá voda se povsodi prodaja.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mih. Kastnerju in P. Lassniku.

Zobozdravnik
med. dr. Julij pl. Koblitz

sedaj v hotelu pri Slonu

od srede maja nadalje na Dunajski cesti št. 3

plombuje v zlatu, srebru in emajlirano umetelne zobe in zobovja

po naj novejšem načinu. 257 3-2

Ordinira od 9. ure dopoldne, do 5. ure popoldne.

Izborna svojo zalogo
raznovrstnih vóz

kritih in nekritih

lično in trpežno izdelanih priporočá prečast. duhovščini in sl. občinstvu

Fr. Šiške naslednik

J. Demšar

Marije Terezije cesta št. 6 v Ljubljani.

Naročila izvršujejo se točno po nizki ceni. 165 3 194 6-6

LUDOVİK BOROVNIK

= puškar =

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporočá v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. — Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. 655 52-30

Slovenski in nemški ilustrovani ceniki zastoj.

Učenca,

šestnajstletnega, ki je krepkega telesa in lepega vedenja, takoj sprejme v poduk

Valentin Rihar, strojar v Polhovem Gradcu.

258 5-3

Uradne in trgovske
KOVERTE
s firmo priporočá
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Št. 4244.

Razpis.

267 3-2

V Idriji je izpraznjena

služba provizoričnega dež. živinozdravnika.

S to službe združeni so dohodki letnih 900 gld. in sicer je v pokritje te svote zagotovljen iz deželnega zaklada znesek 300 gld., iz občinske blagajnice v Idriji znesek 400 gld. in za dobo 4¹/₂ leta iz državnih sredstev znesek 200 gld.

Dotičen živinozdravnik je dolžan brezplačno ogledovati živino in meso v Idriji ter ondi brezplačno nadzorovati živinske semnje, v ostalem sodnijskem okraju pa proti primerni odškodnini po dogovoru z dotičnimi občinami.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje z dokazili o starosti, znanji slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški vsposobljenosti

do konec aprila 1897. leta

podpisaneu deželnemu odboru.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 8. aprila 1897.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, I., Giselastrasse 1

v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz

št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1895	kron	147.562.080-—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 31. decembra 1895	"	27.120.589-—
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848)	"	321.644.530-—
Mej letom 1895 je društvo izdalo 8761 polie z glavnic	"	82.267.300-—
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba polie, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno		

glavni zastop v Ljubljani

726 (12-6)

pri

Gvidonu Zeschko-tu,

Tržaška cesta, št. 3. II. nadstropje.

Št. 9363.

Razglas.

246 3-3

Komisijsko ogledovanje in razredovanje konj, katero je zaukazalo c. kr. ministerstvo za deželno brambo vzajemno s c. in kr. vojnim ministerstvom za leto 1897, vršilo se bode za okraje mesta ljubljanskega

dné 3. in 4. maja letos dopoldne

na živinskem trgu poleg klavnice na oddelku za konje v sledečem redu:

Dné 3. maja dopoldne ob devetih za I. okraj (Solski del);
dné 3. maja dopoldne ob desetih za II. okraj (St. Jakobski del);
dné 3. maja dopoldne ob pol enajstih za III. okraj (Dvorni del);
dné 3. maja dopoldne ob enajstih za IV. okraj (Kolodvorski del);
dné 4. maja dopoldne ob devetih za V. okraj (predkraji: Hradskega vas, Kurja vas, Hauptmanca, Illova, Karolinska zemlja in Črna vas);
dné 4. maja dopoldne ob desetih za VI. okraj (Vodmat).

T-ga reda se je strogo držati.

V obliži označenega kraja ni dovoljeno vozove puščati.

Ako bi ne bilo mogoče kakega konja pripeljati v pravem času k ogledu, je vzrok naznaniti mestnemu magistratu, ali pa komisiji.

Za konje, ki so oproščeni predstave, in za žrebeta, katera v tekočem letu ne bodo izpolnila četrtega leta, prinese bo spričevalo v smislu § 7. ministrske naredbe z dné 18. marca 1891, št. 35 drž. zak., obsegajoče razlog prostosti in izdano po dveh posestnikih, katerih konji se predstavljajo.

Posestniki konj se opozarjajo, da je vse premembe gledé konj, ki se dogode v času med naznanilom in pa med razredbo konj, t. j. za l. 1897. od 16. aprila do včetega 4. maja, naznaniti mestnemu magistratu.

Za popisovanje konj in vozov vročili se bodo posestnikom posebni popisovalni listi, katere jim je vestno izpolnjene vrniti magistratnemu ekspeditu vsaj do 20. aprila letos.

Iz opazk na teh listih je razvidno, kateri konji so oproščeni vsakoletnega naznanila in kateri od predstave za razredbo.

Posestniki konj, kateri opusté pravočasno naznaniti ali predstaviti svoje konje in se ne morejo dovoljno opravičiti, se kaznujejo v smislu ministrskega ukaza z dné 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198, ali z globo do 100 gld., ali z zaporom do 20 dni; vrhu tega pa imajo plačati vse stroške poznejšega razredovanja.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 1. aprila 1897.

Otvoritev kleparske obrti v Ljubljani.

Prečastito duhovščino in sl. občinstvu uljudno obveščam, da sem po mnogoletnem službovanju pri jedni največjih tvrdk kot samostojno delujoč poslovođa otvoril

kleparsko delavnico za stavbena in galanterijska dela v Ljubljani na Sv. Petra cesti 21.

Ob tej priliki priporočam se najtopleje v vsakovrstna kleparska, posebno pa v strokovna stavlinska dela, kakor: kritje cerkv, zvonikov, streh na župniščih in zasebnih poslopjih, napeljevanje žlebov, prirejanje stranišč po najnovejših zdravstvenih predpisih itd.

Za vsako meni izročeno delo uporabljam najboljšo kovino, za katero dobroto in izvršitev popolno jamčim; zaračunjam pa po najnižji ceni.

Velepoštovanjem

218 5-5

ALOJZIJ LENČEK, stavbeni in umetni klepar.

Fr. Pavšner

krojač v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4
nasproti c. kr. gimnaziji

se priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu v
naročila na izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obredne in duhovniške
civilne obleke

pa tudi poljubne drugačne obleke za svetno gospodo, iz-
vršene po poljubnem kroju, zagotavljajoč trpežno delo iz
dobrega, zanesljivega blaga, uljudno postrežbo in kar
možno nizke cene.

Prečast. duhovščino in gg. klerike opozarja, da je bil
preizkušen v izdelovanju talarjev in vseh obrednih
oblačil. 278 3-1

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 12 52-15

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Razprodaja orehovitih drevesec.

Tri tisoč od 1 m do 1.50 m visokih močnih in jako kore-
ninastih orehovitih drevesec se odda proti uplačilu 1 gld.
za 25 kosov, pri čemur so uštetí že troški za zavijanje in prevažanje
drevesec do kolodvorov oziroma do poštnega urada v Ljubljani.

Zglasila sprejema, dokler je kaj zaloge, c. kr. deželno gozdno
nadzorstvo v Ljubljani. 279 1-1

Zglasilom je priložiti istočasno dotični novčni znesek.

C. kr. deželno gozdno nadzorništvo.

Velika izbira lepih, porabnih priložnostnih daril!

Najboljše ure po najnižjih cenah.

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Največja zaloga

verižic, uhanov
in prstanov.

Zaloga Styria-koles in raznih drugih zistemov.

Mehanična delavnica na Poljanah št. 31 v lastni hiši.

Ceniki so franko na razpolago.

Novost: Stenske (Pendel-) ure z godbo
po jako nizki ceni. 711 26

Fr. Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

Usojam si prečastiti duhovščini, sl. občinstvu in vele-
spoštovanim odjemalcem uljudno naznaniti, da sem z dnem
8. februarja t. l. preselil svojo

**trgovino s klobuki, čepicami
in kirznarskimi izdelki**

iz prejšnje prodajalnice v gosp. Kirbiša hiši na Kongresnem
trgu v novo urejene

prodajalnične prostore

v Wolfovi (preje gledališčni) ulici št. 5

Ob tej priliki se priporočam vsestranski ter prosim, da
se mi ohrani tekem 23 let pridobljena časteča me blagonaklo-
njenost sl. občinstva.

Velespoštovanjem

119 15-12

Anton Krejči

Istotam je tudi trgovina s klobuki za dame.

C. kr. priv. zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ

v Trstu

(ustanovljena leta 1838)

vsprejema z najkulantnejšimi pogoji zavarovanja proti škodam,
ki jih napravijo ogenj, strela in razpok, dalje proti škodam na
odpadkih najemnine vsled požara in razpoka, potem zavarova-
vanje proti nevarnostim pri prevažanju po vodi in po
suhem, in zavarovanje za življenje v najrazličnejših kombi-
nacijah, kakor: kapitalov in rent, plačilnih še pri življenju ali po
smrti zavarovanja, otroških dot itd.

Zastopstva c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà sprejemajo
tudi zavarovanja proti toči na račun

družbe za zavarovanje proti toči in za pozavarovanje „MERIDIONALE“ v Trstu.

c. kr. priv. „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ“

na Dunaju

v lastni hiši družbe, L. Weihburggasse. 40 12-10

Zastopstva v vseh glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogerske

Št 1334.

261 3-3

Razglas.

Z dnem 1. januarja 1898. leta stopi v veljavo
zakon z dné 25. oktobra 1896, drž. zak. štev. 220 o direktnih
personalnih davkih, glasom katerega je plačevati tudi od
obresti hranilničnih vlog prihodninski davek
(Rentensteuer) z 1½ %.

Hranilnice imajo dolžnost, da odtegnejo ta davek od obresti
pri izplačevanju, če se pa obresti ne vzdignejo, da ga odbijejo pri
poluletnem pripisovanju k glavnici, in da ga odvedejo davčnemu uradu.

Vsakemu, ki ima pri hranilnici n. pr. glavnico 100 gld. nalo-
ženo, in je dobival od nje doslej na obrestih na leto 4 gld. — kr.
se mora toraj odtegniti na prihodninskem davku 06 .

tako da bi prejel le 3 gld. 94 kr.

Ce bo pa ukazano, plačevati od prihodninskega davka tudi de-
želne in občinske naklade, ostalo bi vložitelju od 4 % obresti samo
približno 3 gld. 90 kr.

Z ozirom na to je društvo kranjske hranilnice, da se ujednovi
poslovanje, sklenilo prevzeti v samoplačevanje prihod-
ninski davek in nanj morda pripadajoče občinske in deželne
doklade, zato pa obrestno mero za hranilne vloge

od 1. jan. 1898. leta naprej na 3.90 %

znižati.

Vložitelj bode toraj dobival ravno isti znesek na obrestih, kateri
bi mu ostajal, če bi bile obresti kakor doslej odmerjene s 4 %, a bi
moral sam od njih plačevati prihodninski davek z dokladami vred.

Vodstvo kranjske hranilnice.

Ljubljana, dné 30. marca 1897.

**Najboljši
fabrikat!**

**I. kranjski
laneno-oljnati firnež.**

**I. kranjsko
čisto laneno olje.**

Siccativ-firnež (sušilo)

priporoča najceneje 59 104-38

Adolf Hauptmann,

I. kranjska tovarna oljnatih barv, fir-
nežev, lakov in kleja v Ljubljani.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na prsih,
braz ovratnika, brez manšet,
37 vrst
jedna od gld. 1-10 do 2-75
šest " " 6-25 " 15-
Srajce za dečke,
velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gld. 1- do 1-40
šest " " 5-75 " 7-75
Svitice za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do gld. 1-40
šest gld. 4-50 do gld. 7-50
Dvanajst ovratnikov
od gld. 1-80 do 2-20.
Dvanajst manšet
od gld. 3-30 do 4-60.
12 prečlog
(Vorher-Jen)
od gld. 3-25 do 5-
Za kraj, brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 66 13

Lepo stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in drvarnico

oddá se s 1. majem v najem

na Poljanski cesti št. 72. 272 1-1

Najboljše sredstvo proti stenloam,
bolham, kuhinjskemu mrčesju, mo-
ljem, zajedalkam domačih živalij.

„Zacherlin“

učinkuje čudovito! Usmrti — kot
nobeno drugo sredstvo

vsakovrstno golazen — in ga radi tega
milijoni odjemalcev zahtevajo. Njega znaki
so: 1. zapečatena steklenica, 2. ime „Zacherl“.

Pristni „Zacherlin“ prodajajo v Ljubljani:

Ivan Fabian, Josip Kordin, A. Seharabon,
Karol J. Holzer, Anton Krisper, Viktor Schiffer,
Ivan Jebračin, Peter Lassnik, Jakob Spoljarič,
Anton Ječminek, Mihaela Lavriča, A. Stacul,
Jeglič & Leskovic, nasl. F. Grošelj, M. E. Supan,
C. Karinger, Alojzij Lenček, Franc Terdina,
Mihael Kastner, Ivan Perdan, Uradniško kon-
J. Klauer, Karol Planinšek, sumno društvo,

Dobi se tudi v naslednjih krajih na Kranjskem:

V Postojni, Polhovem Gradcu, Borovnici, Velikih
Laščah, Kočevju, Krškem, Hribu Fr. Kovač, Idriji, Kranju,
Kostanjevici, Litiji, Mokronogu, Koprivniku, Mirni, na
Vrhniku, v Trzinu, v Radovljici, Ribnici, Radečah, Za-
gorju, Žužemberku, Kamniku, Dragi, Trebnjem, Črnomlju,
Bledu, Cirknici, Ložu, Kamniku, Vipavi. V Škofji Loki:
M. Zigon in E. Burdyeh. 202 15-4

Najnižja cena.

Najnovejše

klobuke

za 266 9-3

gospode in dečke
iz klobučine

priporoča velespoštovanjem

J. C. Hamann

v Ljubljani, Glavni trg št. 8.

Najnižja cena.

Piruhe, prazne in z razno vsebino,
pkrize, palice za sprehod, popotne
jerbase, vozičke za otroke

priporoča raznovrstno izdelane in prav v ceno

Fr. Stampfel, 248 13

v Ljubljani, Kongresni trg, Tonhalle.

Dobro ohranjeni, prenovljeni

štedilniki

za vzidati, dobé se po ceni pri **J. Rebek-u**, klu-
čavničarju v Ljubljani, Francovo nabrežje. 273 3-2

Pleskarski in lakirarski obrt

tvrdke

Josip Makovec v Ljubljani

na Bregu štev. 20

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi za vsa v
njegovo stroko vstevajoča se dela, osobito v prostoročno izvršeno imitacijo
vsakovrstnega lesovja. — Vsa naročila izvrši natančno z uporabo najboljšega
materijala ter jamči za dobro delo po možno nizki ceni. 390 52-27

D^R. M. PIRC

uljudno naznanja, da je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani, v Gosposkih ulicah štev. 4,

I. nadstropje, na levo. 262 3-3

F. P. Vidic & Comp.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke,
zarezne strešne opeke

(izdelane iz najboljše vrhniške ilovice) in tem pripadajočo

stekleno zarežno opelko

in

strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene! 201 11-7

Dunajska borza

Dné 15. aprila.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	90	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100		90	
Avstrijska zlata renta 4%	122		80	
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101		05	
Ogerska zlata renta 4%	121		90	
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99		35	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	942		50	
Kreditne delnice, 160 gld.	347		40	
London vista	119		50	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58		62 1/2	
20 mark	11		73	
20 frankov (napoleonidor)	9		51 1/2	
Italijanski bankovci	45		10	
O. kr. cekini	5		64	

Dné 15. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	154	gld.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	154		75	
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	189		—	
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99		35	
Tisine srečke 4%, 100 gld.	137		50	
Dunavske vravnave srečke 5%	126		50	
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108		—	
Posojilo goriškega mesta	112		50	
4% kranjsko deželno posojilo	98		75	
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99		80	
Prioritetne obveznice državne železnice	—		—	
južne železnice 3%	174		60	
južne železnice 5%	127		30	
dolenjskih železnice 4%	99		50	

Kreditne srečke, 100 gld.	201	gld.	50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	146		—	
Avstrijskega radečega križa srečke, 10 gld.	19		40	
Rudolfove srečke, 10 gld.	25		—	
Salmove srečke, 40 gld.	69		50	
St. Genois srečke, 40 gld.	73		—	
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60		—	
Ljubljanske srečke	23		25	
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151		25	
Akcije Ferdinandove železn., 1000 gld. st. v.	3415		—	
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	362		—	
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	74		25	
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	—		—	
Montanska družba avstr. plan.	79		00	
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	155		75	
Papirnih rubljev 100	127		—	

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.